

**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ERASMUS+
YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ ÖĞRENİM HAREKETLİLİĞİ'NE
KATILIMINA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA**

Erdoğan Çatak

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN, 2022

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 6 (altı) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Erdoğan
Soyadı : Çatak
Bölümü : Eğitim Yönetimi
İmza :

Teslim tarihi :.../.../2022

TEZİN

Türkçe Adı : Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma

İngilizce Adı : A Phenomenological Research on The Participation of Faculty of Education Students in Erasmus+ Student Mobility for Study in Higher Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışında tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Erdoğan ÇATAK

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Erdoğan ÇATAK tarafından hazırlanan “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında Yükek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Dr. Serkan KOŞAR

(Eğitim Bilimleri ABD, Gazi Üniversitesi)

Başkan : Prof. Dr. Temel ÇALIK

(Eğitim Bilimleri ABD, Gazi Üniversitesi)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zeki ÖĞDEM

(Eğitim Bilimleri ABD, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 16/06/2022

Bu tezin Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Canım oğluma...

TEŞEKKÜR

Lisansüstü eğitim sürecime başladığım günden itibaren yüksek lisans tezimi savunduğum güne kadar hiçbir zaman bilgi, tecrübe ve desteğini esirgemeyen, her zaman daha iyi çalışmalar için cesaretlendiren ve motive eden, sadece akademik alanda değil hayatımın her alanında bana danışmanlık yapan, kıymetli şahsını örnek aldığım, danışmanım Sayın Prof. Dr. Serkan KOŞAR'a bu süreçteki tüm desteği ve ilgisi için sonsuz teşekkür ederim. Tez jürimde yer alarak kıymetli katkı ve görüşleri ile çalışmama değer katan Sayın Prof. Dr. Temel ÇALIK'a ve Sayın Dr. Öğr. Üyesi Zeki ÖĞDEM'e ve yüksek lisans eğitim sürecimde bilgi ve tecrübesi ile her zaman destek veren Sayın Prof. Dr. Ferudun SEZGİN'e çok teşekkür ederim.

Tez hazırlama sürecimde huzurlu bir çalışma ortamı sağlayarak çalışmamı tamamlama vesile olan başta Üniversitemiz Rektörü Sayın Prof. Dr. Musa YILDIZ'a ve Eğitim Öğretim ve Dış İlişkiler Kurum Koordinatörü Sayın Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU'na ile Erasmus Kurum Koordinatörü Sayın Doç. Dr. Aslıhan Selcen BİNGÖL'e, çalışmamın veri toplama sürecinde sağladıkları destek için başta Gazi Eğitim Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Mahmut SELVİ'ye ve tüm bölüm başkanlarına, yüksek lisans eğitim sürecimde öğrenci özlük işlemlerinde her zaman destek olan Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sekreteri Sayın Ceylan KONUK YAVUZ'a çok teşekkür ederim.

Son olarak, beni her zaman daha iyi işler başarabileceğime inandıran hayat arkadaşım Tuğba ÇATAK'a minnettarım.

Ankara, 2022

**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ERASMUS+
YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ ÖĞRENİM HAREKETLİLİĞİ'NE
KATILIMINA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA**
(Yüksek Lisans Tezi)

Erdoğan Çatak
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Haziran 2022

ÖZ

21. yüzyılın en önemli kavramlarından biri uluslararasılaşmadır. Neredeyse tüm örgütler küreselleşme sonucunda yeni adımlar atmak durumunda kalmıştır. Küreselleşmeden en çok etkilenen örgütlerden biri de yükseköğretim kurumları olmuştur. Özellikle 1990'lardan itibaren Türk yükseköğretim kurumları, dikkate değer bir Uluslararasılaşma sürecine girmiştir. 1987'de Avrupa'ya uygulamaya geçirilen Erasmus+ Programı, 2003 yılından bugüne Türk yükseköğretiminin uluslararasılaşmasına büyük katkılar sağlamıştır. Dünya'da en bilinen öğrenci değişim programlarından olan Erasmus+ Programı, aynı zamanda yükseköğretim öğrencilerine akademik, sosyal ve mesleki açıdan büyük kazanımlar sunmaktadır. Başladığı günden bugüne on iki milyona yakın katılımcının faydalandığı Erasmus+ Programı, Türk yükseköğretim öğrencileri için de yurt dışı deneyimi kazanmak adına en ulaşılabilir programlardan biridir. Hem yükseköğretim kurumları hem de yükseköğretim öğrencileri için önemli katkıları olan Erasmus+ Programı'nın bilimsel açıdan incelenmesi, değerlendirilmesi ve çıkan sonuçlar doğrultusunda gerekli planlamaların yapılması, Türk yükseköğretiminin önem verdiği, büyük beklentilerinin olduğu ve devam etmekte olan uluslararasılaşma sürecinde büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, bu çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılımları, hareketlilik

öncesi, hareketlilik sırasında ve hareketlilik sonrasında olmak üzere derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yönteminde, fenomenoloji deseniyle tasarlanmıştır. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde eğitime devam eden 11 katılımcıdan oluşan çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, katılımcılar ile yapılan yüz yüze ve çevrim içi görüşmeler ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler, betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne daha çok yabancı dil gelişimi sağlamak ve yurt dışı deneyimi kazanmak için katıldıkları, hareketliliğe hak kazandıktan sonra ev sahibi üniversite ve misafir olunan üniversite desteğini yeterli buldukları, hareketlilik öncesinde en çok vize ve ders seçim aşamalarında zorlandıkları, Program kapsamında verilen hibe miktarını yetersiz buldukları, hareketlilik sırasında yerel dil bilmediklerinden ve İngilizce konuşma pratiği olmamasından zorlandıkları, hareketlilik sonrasında en çok ders saydırma ve kalan hibe ödeme aşamalarında zorlandıkları ve Program'dan beklentilerinin karşılandığını sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Yükseköğretim, Uluslararasılaşma, Değişim programları, Erasmus+
Sayfa adedi : xvii+96
Danışman : Prof. Dr. Serkan KOŞAR

**A PHENOMENOLOGICAL RESEARCH ON THE PARTICIPATION
OF FACULTY OF EDUCATION STUDENTS IN ERASMUS+
STUDENT MOBILITY FOR STUDY IN HIGHER EDUCATION**

(M.S Thesis)

Erdoğan Çatak

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June 2022

ABSTRACT

One of the most important concepts of the 21st century is internationalization. Almost all organizations have had to take new steps as a result of globalization. One of the organizations most affected by globalization has been higher education institutions. Especially since the 1990s, Turkish higher education institutions have entered a remarkable internationalization process. Erasmus+ Program, which was put into practice in Europe in 1987, has made great contributions to the internationalization of Turkish higher education since 2003. Erasmus+ Program, which is one of the most well-known student exchange programs in the world, also offers great academic, social and professional gains to higher education students. Erasmus+ Program, from which nearly twelve million participants has benefited since its inception, is one of the most accessible programs for Turkish higher education students to gain experience abroad. Scientific examination and evaluation of the Erasmus+ Program, which has important contributions to both higher education institutions and higher education students, and making the necessary plans in line with the results, is of great importance in the ongoing internationalization process, which Turkish higher education attaches importance to, has great expectations from and continues. Accordingly, in this study, it is aimed to examine the participation of the education faculty students in

Erasmus+ Student Mobility for Study in Higher Education in depth, as before the mobility, during the mobility and after the mobility. The research was designed in qualitative research method, phenomenology pattern. The study group of 11 participants who continue their education at Gazi University Gazi Faculty of Education was formed by using the maximum variety and criterion sampling, one of the purposive sampling methods. In the research, semi-structured interview form was used as a data collection tool. The data were obtained through face-to-face and online interviews with the participants. The obtained data were analysed using descriptive and content analysis methods. It was concluded that education faculty students participated in Erasmus+ Student Mobility for Study in Higher Education in order to develop more foreign languages and gain experience abroad, found the support of the host university and the host university sufficient after they qualified for the mobility, had the most difficulties in the visa and course selection phases before the mobility, found the amount of grant given within the scope of the program insufficient, had difficulties during the mobility because they did not know the local language and due to the lack of English speaking practice, had the most difficulties in the course substitution and remaining grant payment phases after the mobility and their expectations from the program were met.

Key Words : Higher education, Internationalization, Exchange programmes, Erasmus+

Page Number : xvii+96

Supervisor : Prof. Dr. Serkan KOŞAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	ii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	iii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iv
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZ	vii
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
SİMGELER VE KISALTMALAR	xvii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi.....	5
Varsayımlar	6
Sınırlılıklar.....	6
Tanımlar	6
BÖLÜM II.....	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
Erasmus+ Programı Tarihçesi.....	8
Türkiye’de Erasmus+ Programı.....	12
Gazi Üniversitesinde Erasmus+ Programı	14
Erasmus+ Programı Kapsamı	16
Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği	19
Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Staj Hareketliliği	20
Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Seçim Kriterleri	21

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibeler.....	23
Çevrimiçi Dil Desteği (Online Linguistic Support [OLS])	26
Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	26
Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	29
BÖLÜM III	32
YÖNTEM.....	32
Araştırma Deseni	32
Katılımcılar.....	33
Veri Toplama Aracı	34
Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	35
Verilerin Toplanması.....	35
Verilerin Analizi.....	36
BÖLÜM IV	37
BULGULAR VE YORUM.....	37
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Katılma Nedenine İlişkin Bulgular	37
Katılımcılara Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Hak Kazandıktan Sonra Ev Sahibi ve Misafir Olunan Üniversitenin Desteğine İlişkin Bulgular	42
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Başlamadan Önce En Çok Zorlandığı Aşamalara İlişkin Bulgular.....	45
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibe Miktarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	48
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Yurt Dışında Geçirdikleri Tüm Sürece İlişkin Bulgular.....	50
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nden Döndükten Sonra Zorlandığı Aşamalara İlişkin Bulgular	53
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Beklentilerinin Karşılanma Durumuna İlişkin Bulgular	56
Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin Daha İyi Hale Getirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	59
BÖLÜM V	63
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	63

Sonuçlar	63
Öneriler	67
KAYNAKLAR.....	70
EK	77
Ek-1. Görüşme Formu.....	78
Ek-2. Etik Kurul Onayı.....	81
Ek-3. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinden Alınan Uygulama İzni	82

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Erasmus+ Programı'nın Kronolojik Gelişimi.....	12
Tablo 2 2021-2027 Erasmus+ Programı Yapısı.....	16
Tablo 3 Ortak Ülkeler Tablosu	18
Tablo 4 Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Seçimlerinde Kullanılan Ölçütler ve Ağırlıklı Puanlar	22
Tablo 5 Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Program Ülkeleri Hibe Miktarı	23
Tablo 6 Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Ortak Ülkeler Hibe Miktarı	24
Tablo 7 Erasmus+ Yükseköğretimde Kısa Dönem Fiziksel Öğrenci Hareketlilik Hibe Miktarı.....	24
Tablo 8 Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği İlave Hibe Desteği Miktarı....	25
Tablo 9 Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	34
Tablo 10 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Katılma Nedenine İlişkin Görüşleri	39
Tablo 11 Katılımcılara Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Hak Kazandıktan Sonra Ev Sahibi ve Misafir Olunan Üniversitenin Desteğine İlişkin Görüşler	43
Tablo 12 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Başlamadan Önce En Çok Zorlandığı Aşamalara İlişkin Görüşleri	46

Tablo 13 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibe Miktarına İlişkin Görüşleri	48
Tablo 14 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Yurt Dışında Geçirdikleri Tüm Sürece İlişkin Görüşleri.....	51
Tablo 15 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nden Döndükten Sonra Zorlandığı Aşamalara İlişkin Görüşleri	54
Tablo 16 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Beklentilerinin Karşılanma Durumuna Yönelik Görüşleri.....	57
Tablo 17 Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin Daha İyi Hale Getirilmesine Yönelik Görüşleri	60

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> 1987-2020 arası Erasmus toplam katılımcı sayıları	9
<i>Şekil 2.</i> 2004-2020 yılları arası Türkiye'nin Erasmus / Erasmus+ yükseköğretim öğrenci sayıları.....	13
<i>Şekil 3.</i> Eğitim Öğretim ve Dış İlişkiler Koordinatörlüğü organizasyon şeması	15
<i>Şekil 4.</i> 2019-2022 yıllarında Gazi Üniversitesi'nde Erasmus+ Programı'ndan faydalanan öğrenci sayıları.....	15

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AKTS	Avrupa Kredi Transfer Sistemi
EC	European Commission
ESN	Erasmus Student Network
OLS	Online Linguistic Support
OLA	Online Learning Agreement
UA	Türkiye Ulusal Ajansı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırma problemi, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Dünya, 20. yüzyılın sonlarına doğru kaçınılmaz bir küreselleşme sürecine girmiş ve bunun sonucunda birçok sektör büyük reformlarla yüzleşmek zorunda kalmıştır. Ulusal ve merkeziyetçi yapıda olan birçok kurum ve kuruluş yeni küresel dünyada yer edinebilmek için uluslararasılaşma yoluna gitmiştir. Küreselleşme ve uluslararasılaşma çoğu kez birbiri ile karıştırılan iki olgudur. Küreselleşme, siyaset, kültür ve ekonomi gibi her alanda dünyanın bütünleşmesini ifade etmektedir (Çalık & Sezgin, 2005). Uluslararasılaşma ise küreselleşmeye karşı bir verilen bir cevaptır. Cantwell ve Maldonado-Maldonado (2009) uluslararasılaşmayı kurumların küreselleşmeye karşı cevap verme süreci olarak tanımlamışlardır. 1990'lı yıllardan itibaren tüm dünyada yükseköğretim kurumları küreselleşmeden en üst düzeyde etkilenen sektörlerden biri olmuştur. Yükseköğretimde uluslararasılaşma, öğrenci değişimi, akademik personel hareketliliği, programların uluslararası boyuta sahip olması ve sınır ötesi kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılması ile ilişkilidir (Knight, 2004). Altbach ve Knight (2007) yükseköğretimde uluslararasılaşmanın, kurumların ve bireylerin küresel akademik dünyada rekabet edebilmek için geliştirdikleri

uygulamalar olduğunu dile getirerek bu bağlamda küreselleşmeden farklı olduğunu belirtmişlerdir.

Türk yükseköğretiminin uluslararasılaşmasında önemli rol oynayan programlardan biri de Erasmus+ Programı'dır. Erasmus+ Programı başladığı günden bugüne Türk üniversitelerinin uluslararasılaşmasına büyük katkılar sağlamıştır. Erasmus+ Programı eğitim, gençlik ve spor alanlarında destek veren ve bu alanlarda bireylerin kendilerini geliştirmesine olanak sağlayan bir Avrupa Birliği (AB) hibe programıdır (Erasmus+ Programme Guide 2021). Adını ve felsefesini Paris, Basel ve Cambridge gibi önemli eğitim merkezleri arasında eğitim vermek amacıyla seyahat eden Hollandalı filozof Desiderus Erasmus'tan alan programın temelleri 1976 yılında Avrupa kıtasında atılmıştır. Kısa çalışma ziyaretleri ve ortak çalışma programları hareketlilikleri ile başlayan Erasmus+ Programı'nda ilk öğrenci hareketliliği 1987 yılında Almanya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İtalya, Portekiz ve Yunanistan ülkelerinden üç bin öğrencinin değişimi ile başlamıştır (European Commission [EC], 2017). 1987'de Erasmus adı altında üniversite öğrencilerinin değişimi ile başlayan program, 2014 yılından itibaren Erasmus+ adı altında tüm Avrupa Birliği eğitim, gençlik ve spor hibe programlarının genel adı olmuştur (Türkiye Ulusal Ajansı [UA], 2017). 11 program ülkesi ile hayata geçirilen ve bugün Avrupa'nın yanı sıra tüm dünya ülkeleri ile öğrenci değişimine imkân tanıyan Erasmus+ Programı'na Türkiye, 2003 yılında pilot uygulama şeklinde, 2004 yılında ise resmî olarak dâhil olmuştur. Başladığı günden bugüne on iki milyona yakın bireye yurt dışında eğitim, öğretim, gönüllülük ve mesleki deneyim fırsatı tanıyan Erasmus+ Programı'nın en önemli hareketlilik alanlarından biri yükseköğretimde öğrenci hareketliliğidir. Öğrenci hareketliliği, yükseköğretimde kayıtlı öğrencilere ortak üniversitelerde bir ya da iki dönem eğitim hakkı veya mesleki tecrübe kazanmaları adına sektörde staj imkânı sunmaktadır.

2014-2020 döneminde toplam bütçesi 14,7 milyar avro olan Erasmus+ Programı'nın 2021-2027 yeni dönem bütçesi neredeyse iki katına çıkartılarak 26,2 milyar avro olmuştur ve bu

bütçenin %70'inin hareketlilikler için kullanılacağı duyurulmuştur (EC, 2021). 2020 yılında 56,4 milyon avro bütçe ayrılan yükseköğretim hareketlilikleri yeni dönemde de Erasmus+ Programı'nın önemli hareketlilik alanlarından biri olmaya devam edecektir (UA, 2021a).

Avrupa Komisyonu tarafından yapılan bir araştırmada öğrenci hareketliliklerine katılan yükseköğretim öğrencilerinin hareketliliğe katılmayan akranlarına göre mezun olduktan sonra bir yıl içinde iş bulma olasılıkları iki kat fazla olduğu ortaya çıkmış ve hareketliliğe katılan öğrencilerin %80'i problem çözme yeteneklerinin ve zor durumlarla başa çıkma kabiliyetlerinin geliştiğini bildirmiştir (EC, 2017).

Altbach ve Knight'a (2007) göre öğrencilerin yurt dışında eğitim almak istemelerinin nedenleri küreselleşme sonucu ortaya çıkan yeni düzende yer alabilmek ve farklı bir ülkede çalışabilmektir. Yapılan birçok araştırmada da öğrencilerin değişim programlarına katılma motivasyonları; akademik kazanım elde etmek, yeni yerler görmek, farklı kültürler ve insanlar tanımak, dil öğrenmek ve dili geliştirmek, mesleki katkı sağlamak ve yurt dışında yaşamak olduğu görülmüştür (Bakioğlu ve Certel, 2010; Şahin, 2007; Teichler, 2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılımına ilişkin alanda fazla araştırma olmadığından, bu araştırmanın eğitim fakültesi öğrencilerinin Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılımlarını derinlemesine inceleyerek, Erasmus+ Programı'nın yeni dönemde öğretmen adayları için sunduğu fırsatları daha iyi değerlendirebilmesi adına üniversite ve fakülte yönetimleri ile alanda çalışanlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Türk yükseköğretiminde uluslararasılaşmanın lokomotif hâline gelmiş Erasmus+ Programı, üniversiteler tarafından özenle yürütülmektedir. Bazı üniversitelerde Erasmus+ Programı'na yoğun ilgi olmakta iken bazı üniversitelerde program, öğrencilere çekici gelememektedir. Üniversiteler içinde ise bazı fakültelerin öğrencileri programa yoğun ilgi

göstermesine rağmen bazı fakültelerin öğrencilerinin programa ilgi gösterememektedir. Öğrencilerin programa ilgi duymamalarının nedenleri arasında; programın tanıtımının yeterince yapılamaması, öğrencilerin dil yetersizliği, öğrencilerin yurt dışı deneyimine cesaret edememesi, daha önce programa katılmış öğrencilerin kötü tecrübe paylaşımları gösterilebilir. Programın tanıtımı ve yaygınlaştırılması hususunda idari ve akademik birimlerin daha fazla çaba göstermesi, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye teşvik edilmesi, daha önce programa katılmış öğrencilerin deneyimlerinin incelenerek olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya çıkarılması ve bu doğrultuda önlemler alınması için planlar yapılması Erasmus+ Programı'ndan daha fazla öğrencinin faydalanması açısından önem arz etmektedir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi özelinde eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği deneyimlerinin gitmeden önce, hareketlilik esnasında ve döndükten sonraki süreçlerini analiz etmektir. Bu doğrultuda araştırma kapsamında öğrencilerin programa başvurma nedenlerinin, öğrencilere kazandıktan sonraki işlemlerde ev sahibi ve misafir olunan üniversitenin desteğinin, öğrencilerin gitmeden önce zorlandıkları süreçlerin, öğrencilerin hibe miktarları hakkında görüşlerinin, öğrencilerin yurt dışında geçirdikleri sürecin, öğrencilerin döndükten sonra yaşadıkları süreçlerin detaylı incelenmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin, programın geliştirilmesine yönelik görüşleri de araştırmanın alt amaçlarından biridir. Araştırmanın, elde edilen veriler doğrultusunda gerekli önlemler alınarak ve planlamalar yapılarak özelde eğitim fakültesi genelde tüm üniversite öğrencilerinin Erasmus+ yeni dönem fırsatlarından en üst düzeyde yararlanmasını sağlamak adına üniversite ve fakülte yönetimleri, Erasmus Ofisi çalışanları ve yöneticileri ile alanda çalışmak isteyenlere rehberlik etmesi de hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada daha detaylı bulgulara erişmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedenleri nelerdir?

2. Öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ni kazandıktan sonraki işlemlerde kendi üniversitelerinin ve misafir olunan üniversitenin desteği hakkındaki görüşleri nedir?
3. Öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği öncesi zorlandıkları aşamalar nelerdir?
4. Öğrencilerin verilen hibe miktarı hakkındaki düşünceleri nedir?
5. Öğrencilerin yurt dışında geçirdikleri sürenin tamamı hakkında değerlendirmeleri nelerdir?
6. Öğrencilerin döndükten sonraki süreçte zorlandıkları aşamalar nelerdir?
7. Öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nden beklentilerinin karşılanma durumu nedir?
8. Öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin daha iyi yürütülmesi ve geliştirilmesi adına görüş ve önerileri nedir?

Araştırmanın Önemi

Küresel dünyada alanı ile alakalı gelişmeleri takip edebilen ve kendini çağın şartları doğrultusunda geliştirebilen öğretmenler yetiştirmek eğitim sistemleri için önem arz etmektedir. Öğretmen adaylarının bu doğrultuda gelişimlerine hizmet eden programlardan biri de Erasmus+ Programı'dır. Diğer yandan, günümüzde bazı üniversite adaylarının üniversite ve bölüm seçerken ilgili üniversite ve bölümün sahip olduğu Erasmus+ imkânlarını araştırıp bu doğrultuda da tercih yaptığı bilinmektedir. Erasmus+ Programı ile ilgili hem yurt içinde hem de yurt dışında birçok çalışma yapılmıştır. Fakat eğitim fakültesi öğrencileri özelinde, geleceğe yön verecek öğretmen adaylarının Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılımlarını gitmeden önce, hareketlilik esnasında ve döndükten sonra olmak üzere olarak derinlemesine inceleyen yeterli sayıda çalışma yoktur. Bu bakımdan, bu çalışmanın, eğitim fakültesi öğrencilerinin

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği deneyimlerini bilmek ve bu doğrultuda gerekli önlemleri almak ve teşvikleri sağlamak adına, üniversite ve fakülte yönetimleri ile alanda çalışanlar ve araştırmacılar için önemli olacağı düşünülmektedir.

Varsayımlar

Araştırma kapsamında görüşme gerçekleştirilecek öğrencilere yönelik bir takım varsayımlar öngörülmüştür. Bunlar:

- Araştırma kullanılacak görüşme sorularının araştırmanın amacını yeterli düzeyde ölçeceği varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılacak öğrencilerin görüşmelerde soruları doğru, tarafsız ve içtenlikle cevaplayacakları varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde eğitimine devam etmekte olan 2018-2022 yılları arasında Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılmış öğrencilerin görüşleri ile sınırlıdır. Ayrıca bu araştırma nitel bir araştırma olmasından dolayı görüşmeler yoluyla elde edilen veriler görüşmelerde katılımcının ön yargılarını ve kişisel deneyimlerini aktarıyor olmaları araştırmanın nitel bulguları açısından bir sınırlılık olabilmektedir.

Tanımlar

Avrupa Komisyonu: Yasama sürecini başlatan, ayrıca Birliğin yürütme organı olarak AB müktesebatını, bütçeyi ve programları uygulamaktan ve idari denetimden sorumlu kurumdur.

Avrupa Konseyi: II. Dünya Savaşı sonrasında insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumak amacıyla Avrupa'da 1949'da kurulan uluslararası bir kurumdur.

Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS): Avrupa Kredi Transferi ve Biriktirme Sistemi, Avrupa Birliği ve diğer işbirliği yapan Avrupa ülkelerinde yükseköğretim için akademik kredileri, yani "tanımlanmış öğrenme çıktılarına ve bunlarla ilişkili iş yüküne dayalı öğrenme hacmini" karşılaştırmak için standart bir araçtır.

Türkiye Ulusal Ajansı: Avrupa Birliği başta olmak üzere diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla, eğitim ve gençlik alanında finansal destek, öğrenme ve hareketlilik fırsatları sağlayan programların yürütülmesi ve yenilerinin hayata geçirilmesinden sorumlu kurumdur.

Yeşil Belge (Green Paper): Belirli bir alanda bir öneri sunarak Avrupa düzeyinde bir tartışma ve danışma sürecini başlatmak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan belgelerdir.

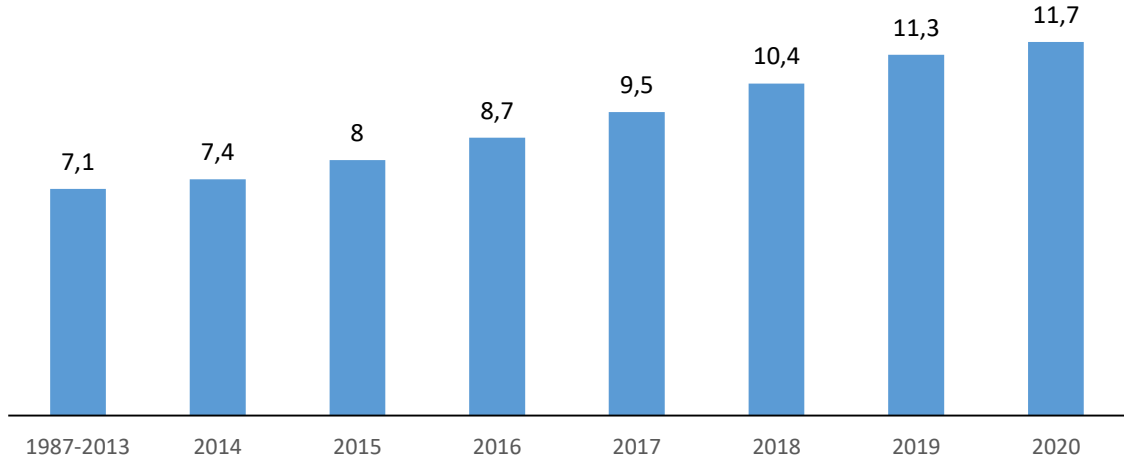
BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmanın konusu olan Erasmus+ Programı'nın tarihsel süreci, Türkiye'de Erasmus+ Programı, Gazi Üniversitesi'nde Erasmus+ Programı, Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği yapısı ile ilgili literatür paylaşılmış, ardından Erasmus+ Programı'na ilişkin yurt içinde ve yurt dışında yapılmış olan çalışmalar incelenmiştir.

Erasmus+ Programı Tarihçesi

Erasmus+ Programı, dünyadaki en popüler öğrenci değişim programlarından biridir. Başladığı günden bugüne on iki milyona yakın katılımcı Erasmus+ Programı ve önceki kuşak Erasmus programlarından faydalanmıştır (EC, 2020).

Şekil 1. 1987-2020 arası Erasmus toplam katılımcı sayıları (milyon). Erasmus+ Annual Report 2020, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7bda9285-5cc4-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en> sayfasından erişilmiştir.

Üniversite Öğrencileri Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Planı-EuRocean Community Action Scheme for Mobility of University Students kısaltması olan Erasmus+ Programı adını aynı zamanda 1465-1536 yılları arasında yaşamış hümanist ve teolog Rotterdam Erasmus Desiderius'tan almıştır (Ünal, 2013). Rotterdam Erasmus Desiderius'un Paris, Basel, Cambridge ve Turin şehirlerinde eğitim ve öğretim için seyahatleri ile akademik yaşamı, günümüz Erasmus+ Programı'nın esin kaynağı olmuştur.

Programın başlangıç yılı 1987 olsa da Avrupa Birliği'nin eğitim alanında ilk girişimleri 1957'de yapılan Roma Antlaşması'na kadar uzanır. Fakat öğrenci hareketliliği ya da eğitim konuları, Avrupa Konseyinin ve eğitim bakanlarının Eğitimde İlk Eylem Planı'nı (First Action Programme) kabul ettiği 1974'e kadar Avrupa Topluluğunun kurucularının gündeminde olmamıştır. Batory ve Lindstorm (2011), o zamanlar Avrupa Birliği'nin birçok düzeyde bütünleşmesini artırmak için istekli çabalarına rağmen eğitimin, vergi ve göç politikalarının yanı sıra en az ilgi gören alan olduğunu belirtmişlerdir. Fakat bu eylem planının devamında Avrupa Komisyonunun finanse ettiği bazı pilot uygulamalar ile değişimler yapılmıştır. Bunlardan ilki 1976 yılında başlatılan Ortak Çalışma Programları'dır (The Joint Degree Programmes). 10 yıl süren bu program kapsamında Avrupa'daki yükseköğretim kurumları öğrenci değişimi yapmışlardır (Adanır, 2019). 1984

yılında Avrupa Konseyinin teşvikinin ardından 1985 yılında, bugünkü Erasmus+ Programı'nın temellerini atmıştır. Geniş öğrenci kitlelerine ulaşacak Avrupa'daki üniversiteler arasındaki kapsamlı değişimler ile yükseköğretimde iş birliği ve hareketlilikleri gündeme gelmiştir.

Başladığı günden bugüne altıncı dönemine giren Erasmus+ Programı, 1987'den 1995 yılına kadar başladığı isim olan Erasmus ile devam etmiştir. İlk yıl üç bin öğrencinin faydalandığı Erasmus Programı'na, devam eden üç yılda toplam 32614 öğrenci katılmıştır. Erasmus Programı, 1995-1999 yılları arasında Socrates I Programı'nın bir parçası olmuştur. Bu dönemde programa dâhil olan ülkeler ile birlikte programdan faydalanan ülke sayısı 29'a, toplam öğrenci sayısı ise beş yüz bine yaklaşmıştır. 2000-2007 döneminde Erasmus Programı, Socrates II Programı'nın altında faaliyetlerine artan ivme ile devam etmiştir. Türkiye'nin de programa dâhil olduğu bu dönemde, programdan faydalanan üniversite öğrencisinin sayısı bir milyona yaklaşmıştır. Erasmus Programı; Grundtvig, Comenius ve Da Vinci Programları ile birlikte Lifelong Learning Programme (Hayat Boyu Öğrenme) Programı'nın en önemli alt projelerinden biri olarak 2007-2013 yılları arasında o güne kadarki en büyük bütçe ile varlığını devam ettirmiştir. Hırvatistan'ın da katılımı ile programdan faydalanan ülke sayısı 32'ye yükselmiştir. Avrupa Birliği programları arasında en çok bilinen program olması nedeniyle Erasmus adı 2014-2021 yılları arasında ve içinde bulunduğumuz dönem olan 2021-2027 arasında adını tüm AB eğitim programlarına vermiş ve bu dönemlerin adı Erasmus+ olmuştur. 2014-2021 yılları arasında 14,7 milyar avro bütçeye sahip olan Erasmus+ Programı, dört milyondan fazla katılımcının hayatına girmiştir (Adanır, 2019). 2021-2027 Erasmus+ dönemi, programının şimdiye kadarki en büyük bütçeye sahip dönemi olmuştur. Güncel dönem Erasmus+ hakkında detaylı bilgiler ayrı bir başlık altında verilmiştir.

1987'den bu yana programda birçok değişim ve yenilik gerçekleşmiştir. 1993'te Avrupa Konseyi, eğitimin Avrupa boyutuyla alakalı Yeşil Belge (Green Paper) olarak adlandırılan bir rapor hazırlamıştır. Yeşil Belge'nin yazarları, eğitimin amacının genç insanları yaşama,

Çalışma hayatına ve Avrupalı toplumlar arasında etkileşime hazırlamak olduğunu tartışmışlardır. Bu andan itibaren eğitim ve eğitim hareketlilikleri önemli bir konu hâline gelmiştir (Commission of the European Communities, 1993). Birkaç yıl sonra Avrupa Eğitim Bakanlarının 1999’da Bolonya şehrindeki toplantısında, bugün Bolonya Süreci (Bologna Process) olarak bilinen Avrupa Yükseköğretim Alanı’nın (European Higher Education Area) temelleri atılmıştır. Bolonya Süreci’nin arkasındaki temel hedef Avrupa üniversiteleri arasında daha uyumlu bir sistem kurmaktır. 2000 yılında Lizbon Deklarasyonu ile eğitim, Avrupa Birliği’nin sosyal ve ekonomik amaçlarının en önemli unsurlarından biri olarak kabul edilmiştir (Pepin, 2007). Bunun sonucunda da Erasmus Programı’nın önemi artmış ve büyük bir ivme kazanmıştır. Bugüne kadar Avrupa Birliği’nin amiral programlarından olan Erasmus Programlarından yaklaşık on iki milyona yakın birey faydalanmış bulunmaktadır (Erasmus+ Annual Report 2020).

Avrupa Komisyonunun, Avrupalı öğrencilerin hareketliliğini artırmadaki temel amacı Avrupalılar arasında bir Avrupalı kimliğini oluşturmaktır. 1987 Bakanlar Konseyinin kurucu belgelerine bakıldığında Erasmus Programı ile genç Avrupalı öğrencilerin bir başka üye devlette yaşamaya ve öğrenim görmelerine teşvik etmek amaçlandığı görülmektedir (Strong, 2019). Komisyon, öğrencileri birlikte yaşama ve ortak hedefler için çalışma fikri ile tanıştırmak Avrupa’nın bütünleşme sürecini hızlandırma beklentisinde olmuştur. Gelecekte farklı bir Avrupa ülkesinde deneyim sahibi öğrencilerin sınırlar ötesindeki insanlarla iş birliğine daha yatkın olacağı varsayılmıştır. Bir başka ülkede eğitim deneyim sahibi Avrupalı değişim öğrencilerinin, diğer Avrupalılar ile daha fazla etkileşim hâlinde olduğunu Mitchell (2015) çalışmasında ortaya koymuştur. Sigalas (2010) ise Erasmus ile Avrupa kimliği arasındaki kavramsal bağlantının hâlen devam ettiğini belirtmiştir.

Tablo 1

Erasmus+ Programı'nın Kronolojik Gelişimi

Yıl	Gelişme
1987	11 ülke ile Erasmus programının başlaması
1988	Lüksemburg katıldı
1992	Avusturya, Finlandiya, İzlanda, Norveç, İsveç ve İsviçre'nin katıldı
1994	Lihtenştayn katıldı
1997	Öğretim elemanı değişimi tanıtıldı
1998	Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Romanya ve Slovakya katıldı
1999	Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya ve Slovenya katıldı
2000	Malta ile katıldı
2002	1 milyonuncu Erasmus öğrencisine ulaşıldı
2004	Türkiye katıldı
2009	Hırvatistan katıldı ve 2 milyonuncu Erasmus öğrencisine ulaşıldı
2012	3 milyonuncu Erasmus öğrencisine ulaşıldı
2014	Program Herkes İçin Erasmus+ adını aldı
2021	Erasmus+ yeni dönemine girdi

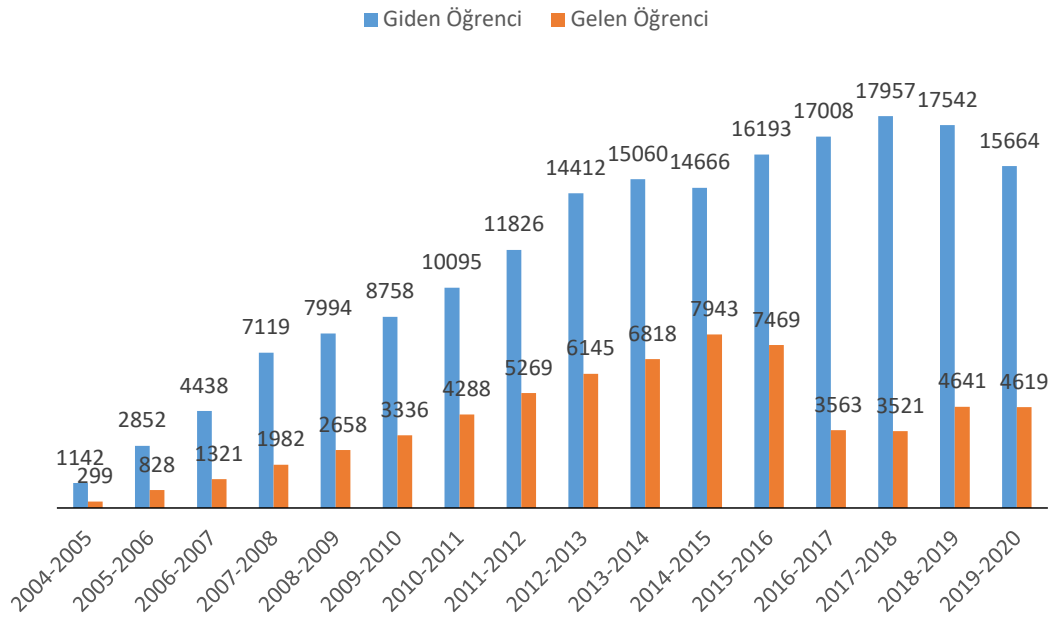
Ulusal Ajans, 2017, <https://www.ua.gov.tr/media/jejd0r/erasmus-30-y%C4%B1.pdf> sayfasında erişilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde Erasmus+ Programı'nın başladığı günden bugüne artan bir ivme büyüdüğü, programa dâhil olan ülkeler ve katılımcı sayıları ile net bir şekilde görülmektedir. Hâlihazırda Erasmus+ Programı 27 AB üyesi ülke, Türkiye'nin de içinde bulunduğu altı program ülkesi (Kuzey Makedonya, Sırbistan, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, Türkiye) ve program ülkesi olmayan dünya ülkeleri yürütülmektedir.

Türkiye'de Erasmus+ Programı

Türkiye, Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak kabul edilmesinden üç yıl sonra Avrupa Birliği programlarından yararlanmaya başlamıştır (Çelik, 2018). Türkiye'de Erasmus Programı'nı yürütülebilmesi için 2003 yılında Devlet Planlama Teşkilatına bağlı Ulusal Ajans kurulmuştur. Ulusal Ajansın görevi AB eğitim ve gençlik programlarının ülkede yürütülmesini sağlamak, AB Komisyonu ile bağlantıları sağlamak ve projelerin nihai raporlarını AB Komisyonu'na sunmaktır (UA, 2021b).

Türkiye’de 2003 yılında 15 üniversitenin pilot uygulaması ile başlayan Erasmus Programı, 2004 yılında resmî olarak başlamıştır (Aybar, 2016). İlk yılında 135 Türk öğrenci Avrupa’ya gitmiş, 15 Avrupalı öğrenci Türkiye’ye gelmiştir. Programın resmî statü kazandığı yıl, 65 yükseköğretim kurumu programa dâhil olmuştur. İlk resmî yılında 1142 öğrenci Türkiye’den Erasmus Programı’na katılmıştır (Serbest, 2005). Türk öğrencilerinin ve üniversitelerinin programa yoğun ilgisi sayesinde bu sayı, birkaç yıl içinde katlanarak devam etmiştir. Türkiye bu anlamda AB içinde en fazla proje başvurusu yapan ülkeler arasına girmiştir. 2004 yılından bu yana 150 bine yakın proje başvuru yapılmış, bunlardan 28 bini hibelendirilmiştir. Türkiye’ye 2004-2017 yılları arasında 1 milyar avrodan fazla hibe tahsis edilmiş, bunun sonucunda 500 bine yakın birey Erasmus+ Programlarından faydalanmıştır (UA, 2017).

Şekil 2. 2004-2020 yılları arası Türkiye’nin Erasmus / Erasmus+ yükseköğretim öğrenci sayıları, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7bda9285-5cc4-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en> sayfasından erişilmiştir.

Şekil 2’de görüldüğü üzere Türkiye’nin 2017 yılına kadar Erasmus+ kapsamında giden öğrenci sayısında istikrarlı bir artış söz konusudur. 2017 yılından sonraki giden öğrenci sayısındaki düşüşün nedeni, programa öğrencilerin ilgisizliğinden ziyade AB tarafından

Türkiye'ye tahsis edilen hibelerin azaltılması olmuştur. Giden öğrenci sayısına benzer şekilde gelen öğrenci sayısı da 2015 yılına kadar arttığı fakat sonrasında azaldığı görülmektedir. 2016 yılındaki gelen öğrenci sayısındaki sert düşüşün en büyük nedeni ise ülke içindeki darbe girişiminin yurt dışında oluşturduğu güvensizlik düşüncesidir. Türkiye'ye gelecek öğrenciler, Türkiye'nin güvenliği alakalı büyük tedirginlik hissetmişler, bunun sonucunda Türkiye'de Erasmus+ Programı'na katılmaktan vazgeçmişlerdir.

Gazi Üniversitesinde Erasmus+ Programı

Gazi Üniversitesi, Türkiye'de Erasmus Program'ını uygulamaya başlayan ilk üniversitelerden biridir. Gazi Üniversitesi, Erasmus Programı'na, programın Türkiye'de pilot uygulamasının başlandığı 2003 yılında dâhil olmuştur. Sorumlu rektör yardımcısına bağlı olarak Dış İlişkiler Ofisi adı altında yapılandırılan ofis, sonraki yıllarda farklı yapılanmalar ve farklı birimler altında faaliyetlerine devam etmiştir. 2018 yılından bu yana ofis, çalışmalarına Eğitim Öğretim ve Dış İlişkiler Koordinatörlüğüne bağlı Değişim Programları Biriminin altında devam etmektedir (Gazi Üniversitesi Değişim Programları Birimi, 2022). Birimin organizasyon şeması Şekil 3'te gösterilmektedir:

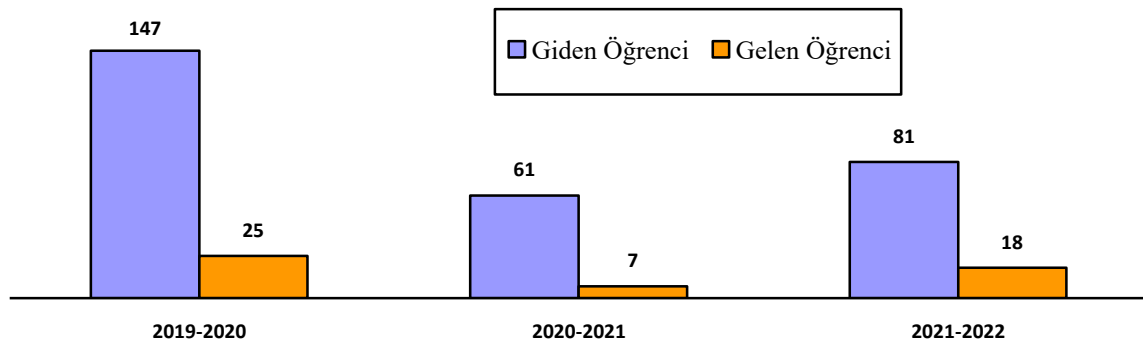

Şekil 3. Eğitim Öğretim ve Dış İlişkiler Koordinatörlüğü organizasyon şeması, <https://akts.gazi.edu.tr/view/page/239603> sayfasından erişilmiştir.

Erasmus Programı Biriminin temel görevi, Erasmus+ Programı'nın üniversite içinde yürütmenin yanı sıra birimin görev tanımı şu şekilde yapılmıştır (Gazi Üniversitesi Değişim Programları Birimi, 2022);

- Erasmus+ Programı'nın Yükseköğretimde Öğrenci ve Personel Hareketliliği faaliyetlerinin yürütülmesi ve organizasyonunu sağlamak,
- Değişime katılan gelen ve giden öğrencilerin seçimi, yerleştirilmesi ve hibe işlemlerini yürütmek,
- Erasmus+ Programı'nı üniversite içinde tanıtmak, tanıtım materyallerini hazırlamak,
- Bilgilendirme toplantıları düzenlemek (Giden ve gelen öğrenciler için ayrı ayrı yapılmaktadır),
- K107 projelerini hazırlamak ve kabul edilen projelerin organizasyonunu sağlamak,
- Üniversitenin Erasmus kurumlar arası anlaşmaları takip etmek ve organizasyonunu sağlamak,
- İlgili üniversitelerle yazışmaları yürütmek; kurumlar arası anlaşmaların imza süreçleri takip etmek,
- Personel hareketliliği kapsamında giden ve gelen personelin başvuru, değerlendirme ve seçim süreçlerini, gitmeye hak kazanan personelin idari işlemlerini yürütmek,
- Ulusal Ajans ile üniversite arasında koordinasyonu sağlamak,
- Proje başvurusu, arar rapor ve nihai rapor işlemlerini takip etmek ve zamanında yapmak.

Hâlihazırda Avrupa üniversiteleri 277 ve diğer dünya ülkesi üniversiteler 54 Erasmus+ anlaşmasına sahip Gazi Üniversitesi her yıl ortalama 100 öğrencisini Erasmus+ Programı ile öğrenim ve staj hareketliliğine yurt dışına göndermektedir. Gazi Üniversitesine Erasmus+ Programı kapsamında gelen öğrenci sayısı ise yıllık ortalama 20 civarındadır.

Şekil 4. 2019-2022 yıllarında Gazi Üniversitesinde Erasmus+ Programı'ndan faydalanan öğrenci sayıları, <https://akts.gazi.edu.tr/view/page/239036> sayfasından erişilmiştir.

Şekil 4 incelendiğinde öğrenim hareketliliği giden öğrenci sayılarında azalma olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri olarak; küresel çapta pandemi koşullarının öğrencileri tedirgin ettiği ve bu yüzden öğrencilerin yurt dışına gitmek istememeleri, ekonomik şartların zorladığı öğrencilerin yurt dışına gitmekte de zorlandıkları, son olarak da AB tarafından Türkiye’ye verilen hibelerde azalma ve yeni Türk yükseköğretim kurumlarının açılmasından kaynaklı ülke içinde hibelerin daha çok üniversiteye dağıtılmasından kaynaklı üniversitelerin hibelerinin kısıtlanması gösterilebilir.

Erasmus+ Programı Kapsamı

Erasmus+ Programı eğitim, staj, gençlik ve spor alanlarında 2021-2027 yılları arasında uygulanan ve uygulanacak olan Avrupa Birliği hibe programıdır. Programın genel amacı, bireylerin hayat boyu öğrenme süresince eğitimsel, mesleki ve kişisel gelişimlerini destekleyerek sürdürülebilir gelişime, nitelikli iş ve sosyal uyuma, Avrupalı kimliğine ve aktif vatandaşlığa katkı sağlamaktır (Erasmus+ Programme Guide 2021). Bireylerin Öğrenme Hareketliliği, Kurumlar ve Organizasyonlar Arası İşbirliği ile Politika Geliştirme ve İşbirliğine Destek adı altında üç temel hareketlilik sunan program Avrupa Eğitim Alanı oluşturmak için önem arz etmektedir.

Tablo 2

2021-2027 Erasmus+ Programı Yapısı

2021-2027 Erasmus+ Programı			
KA1	KA2	KA3	Jean Monnet Hareketliliği
Bireylerin Öğrenme Hareketliliği	Kurum ve Kuruluşlar Arasında İşbirliği	Politika Gelişimi ve İşbirliğine Destek	
Öğrenci Hareketliliği	İşbirliği İçin Ortaklıklar	Eğitim	Yükseköğretim
Personel Hareketliliği	Yenilik İçin Ortaklıklar	Spor	Okul Eğitimi
	Mükemmeliyet İçin Ortaklıklar	Gençlik	Mesleki Eğitim

Ulusal Ajans, 2022, <https://www.ua.gov.tr/anasayfa/icerikler/teklif-cagrilari/> sayfasından erişilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde yükseköğretimde öğrenci ve personel hareketliliğinin adı olan Erasmus, 2014'ten bu yana Erasmus+ adını alarak tüm Avrupa Birliği eğitim programlarını kapsayan çatı kavram hâline gelmiştir. Yeni dönemde üniversitelerdeki hareketliliklerin adı Bireylerin Öğrenme Hareketliliği kapsamında Program Ülkeleri ve Ortak Ülkeler Arasında Yükseköğretimde Öğrenci ve Personel Hareketliliği olmuştur, fakat yıllardan beri alışlagelen Erasmus ismi hâlen üniversitelerdeki hareketlilikler için kullanılmaktadır. Bu yüzden bu çalışmada da Erasmus / Erasmus+ terimi Yükseköğretimde Öğrenci ve Personel Hareketliliği yerine de kullanılmıştır.

Yeni dönemde 28 milyar avro bütçe ayrılan Erasmus+ Programı bir önceki 2014-2021 döneminin neredeyse iki katı bütçeye sahiptir ve bu bütçenin %70'i hareketlilikler için ayrılmıştır. Bu doğrultuda on milyon yeni katılımcının programdan faydalanması beklenmektedir. Yeni dönemde Erasmus+ daha kapsayıcı, daha dijital ve daha çevreci bir anlayış benimsemiştir (UA, 2021a).

Erasmus+ Programı, Avrupa Birliği içinde yürütülen bir proje olarak başlamış olsa da 2015 yılından itibaren Ortak Ülke olarak adlandırılan Avrupa dışındaki ülkeler ile de hareketliliğe kapı açmıştır. Yeni dönemde, Program Ülkeleri olarak adlandırılan Avrupa Birliği üye ülkeleri ile İzlanda, Kuzey Makedonya, Lihtenştayn, Norveç, Sırbistan ve Türkiye'de yürütülen yükseköğretim projeleri KA131, Ortak Ülkeler ile yürütülen projeler ise KA171 olarak adlandırılmıştır.

Tablo 3

Ortak Ülkeler Tablosu

Batı Balkan Ülkeleri	Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Kosova
Doğu Ortaklığı Ülkeleri	Azerbaycan, Beyaz Rusya, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna
Güney Akdeniz Ülkeleri	Cezayir, Fas, Filistin, Lübnan, Mısır, Suriye, Tunus, Ürdün
Rusya Federasyonu	Rusya
Asya Ülkeleri	Afganistan, Bangladeş, Butan, Çin, Endonezya, Filipinler, Hindistan, Kamboçya, Kuzey Kore, Laos, Maldivler, Malezya, Moğolistan, Myanmar, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Tayland, Vietnam
Orta Asya Ülkeleri	Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan
Latin Amerika Ülkeleri	Arjantin, Bolivya, Brezilya, Ekvator, El Salvador, Guatemala, Honduras, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Meksika, Nikaragua, panama, Paraguay, Peru, Venezuela
Güney Afrika	Güney Afrika
Afrika, Karayip ve Pasifik Ülkeleri	Angola, Antigua ve Barbuda, Bahamalar, Barbados, Belize, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cibuti, Comoros, Cook Adaları, Çad, Doğu Timor, Dominik, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi, Eritre, Etiyopya, Fiji, Fildişi Sahili, Gabon, Gambiya, Gana, Gine Cumhuriyeti, Gine-Bissau, Grenada, Guyana, Güney Sudan, Haiti, Jamaika, Kamerun, Kenya, Kiribati, Kongo (Brazavil), Kongo (Kinşasa), Lesotho, Liberya, Madagaskar, Malavi, Mali, Marshall Adaları, Moritanya, Mauritius, Mikronezya, Mozambik, Namibya, Nauru, Nijer, Nijerya, Niue, Orta Afrika Cumhuriyeti, Palau, Papua Yeni Gine, Ruanda, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Samoa, Sao Tome ve Principe, Senegal, Seyşeller, Sierra Leone, Solomon Adaları, Somali, St. Kitts ve Nevis, Sudan, Surinam, Svaziland, Tanzanya, Togo, Tonga, Trinidad ve Tobago, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Yeşil Burun, Zambiya, Zimbabve
Diğer Sanayileşmiş Ülkeler (Asya)	Avustralya, Brunei, Güney Kore, Hong Kong, Japonya, Makao, Singapur, Tayvan, Yeni Zelanda
Diğer Sanayileşmiş Ülkeler (Amerika)	Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Şili, Uruguay
Orta Doğu Ülkeleri	İran, Irak, Yemen

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Tablo 3'te görüldüğü üzere neredeyse tüm dünya ülkeleri ile Erasmus+ hareketliliği gerçekleştirebilmektedir. KA171 kapsamında hareketlilik gerçekleştirilebilmesi için yükseköğretim kurumunun bu ülkelerdeki yükseköğretim kurumları ile anlaşmalar yapması ve hareketlilik için proje hazırlaması ve ilgili yılda açılan çağrıya başvuru yapması gerekmektedir. KA171 kapsamında Andora, Monako, San Marino, Vatikan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Umman ülkeleri ile

Erasmus+ hareketlilikleri gerçekleştirilememektedir (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021).

Erasmus+ Programı yükseköğretim öğrencileri için öğrenim ve staj olmak üzere iki tür hareketlilik imkânı sunmaktadır. Öğrenciler her eğitim kademesinde 2 ile 12 ay süresince programa katılabilmektedirler.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği

Öğrenim hareketliliği, yükseköğretimde kayıtlı öğrencilere ortak bir üniversitede bir veya iki dönem öğrenim görme imkânı sunar. Öğrenim hareketliliğine katılacak öğrencilerin bir dönemde en az 30 AKTS kredilik çalışma yapması beklenir. Öğrencilerin ortak üniversitede aldıkları kredilerin diploma programlarının bir parçası olması gerekir ve bu kredilere başarılı oldukları takdirde ev sahibi üniversitede tam tanınma sağlanır, başarısız olmaları durumunda ise ev sahibi üniversitede bu dersleri tekrar alması beklenir. 2021-2027 Erasmus+ yeni döneminde öğrenciler için daha önce uygulanmayan “Karma Hareketlilik ve Kısa Süreli Doktora Hareketliliği” bulunmaktadır. Doktora hareketliliği kapsamında doktora adayları ve yeni mezunlar yurt dışında kısa süreli veya uzun dönemli öğrenim ya da staj imkânına sahiptirler; karma hareketlilik kapsamında ise yükseköğretime kayıtlı her öğrenci fiziksel ve sanal hareketliliği birleştirerek öğrenim hareketliliğine katılırlar. Öğrenciler, gitmeden önce alacakları dersleri öğrenim anlaşması hazırlayarak garanti altına alırlar. Öğrenim anlaşmasını; öğrenci, ev sahibi üniversite Erasmus+ bölüm koordinatörü, Erasmus+ kurum koordinatörü ve karşı üniversite bölüm koordinatörü imzalar. Yeni dönemde önceki dönemlerde olmayan Çevrim İçi Öğrenim Anlaşması (Online Learning Agreement [OLA]) uygulanmaya başlamıştır. Öğrencilerin derslerini çevrim içi sistem üzerinden seçmesi ve ilgili koordinatörlerin bu dersleri sistem üzerinden onaylaması beklenir. Bu sayede Erasmus+ Programı, süreçte daha az kâğıt harcanmasına vesile olarak 2021-2027 döneminde benimsenen daha çevreci bir program olma yolunda adım atmıştır. Öğrencilerin, öğrenim anlaşmasında yer alan dersleri misafir olunan

üniversitede takip etmesi beklenir fakat derslerin açılmaması veya herhangi bir başka sorundan dolayı öğrenciler, önceden hazırladıkları öğrenim anlaşmasını güncelleyebilirler. Yapılacak ders değişikliklerinin misafir olunan üniversitede dönemin başlamasını takiben 4-7 hafta içinde yapılması ve koordinatörler tarafından onaylanması gerekir. Öğrencilerin hareketlilik sonunda başarılı olduğu dersler ev sahibi üniversitede not dönüşümleri bölüm koordinatörü tarafından sağlanarak sisteme kaydedilir ve tam tanınma sağlanır. (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021).

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Staj Hareketliliği

Staj hareketliliği, yükseköğretim öğrencilerine yurtdışında bir işletme, kurum, kuruluş, araştırma enstitüsü, laboratuvar ya da STK'da staj yapma imkânı sunar. Staj yapılacak yer kamu ve ya özel sektör olabilir. Erasmus+ 2021 Sözleşme Dönemi Uygulama El Kitabına göre staj yapılacak uygun yerler şunlardır;

- bir kamu ya da özel sektöre ait küçük, ortak veya büyük ölçekli işletmeler
- yerel, bölgesel ya da ulusal kamu kurumları
- gönderen ülkenin yurtdışındaki büyükelçilikleri veya konsoloslukları
- ticaret odaları, esnaf-zanaatkar birlikleri, borsalar ve sendika gibi iş dünyasına ait her türlü oluşum/birlik
- araştırma enstitüleri
- vakıflar
- okul/enstitü/egitim merkezi (mesleki eğitim veya yetişkin eğitim dâhil olmak üzere okul öncesinden lise eğitimine kadar her türlü eğitim kurumu olabilir)
- kar amacı gütmeyen kurumlar, dernekler, STK'lar
- kariyer planlama, profesyonel danışmanlık ve bilgilendirme hizmeti sunan kurumlar
- yükseköğretim kurumları

Staj hareketliliği kapsamında AB kurumları, uygun staj yeri olarak kabul edilmemektir. Staj hareketliliğine katılacak öğrencilerden akademik bir faaliyette bulunması beklenmez. Öğrencilerin katıldıkları staj hareketliliği, devam ettikleri eğitim programlarında zorunlu staj faaliyeti varsa buna sayılabilir fakat öğrencinin diploma programında zorunlu staj faaliyetinin olmaması, öğrencinin Erasmus+ Staj Hareketliliği'ne katılmasına engel değildir. Öğrenciler staj yapmak istedikleri işletme, kurum ya da kuruluşu kendileri

bulmakla yükümlüdür ve istedikleri program ülkesinden kendilerine staj yeri bulabilirler. Öğrenciler staj hareketliliğine 2 ile 12 süre ile katılabilirler. Staj hareketliliği, öğrenim hareketliliğinden farklı olarak mezuniyet sonrası da yapılabilir. Öğrenci mezun olmadan önce kazandığı staj hareketliliği hakkını mezuniyetinden sonra 12 ay içinde kullanabilir (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021).

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Seçim Kriterleri

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği'ne başvuru yapabilmek için ön lisans ve lisans öğrencilerinin en az 2.20, lisansüstü öğrencilerin en az 2.50 kümülatif akademik ortalamalarının olması gerekmektedir. Öğrencilerin akademik ortalama puanlarının %50'si ile yapılan dil sınavından aldıkları puanın %50'si alınarak değerlendirme gerçekleştirilir ve başarı sırası oluşturulur. Bölüm ya da fakülte bazında verilen kontenjanlara başarı sırası ile girebilen öğrenciler programdan faydalanmaya hak kazanırlar. Öğrencilerin öğrenim hareketliliğine katılabilmesi için bölümünün Erasmus anlaşması olmak gerekir, staj hareketliliğine katılabilmesi için bireysel kabul mektubu sunması şarttır (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021). Öğrencilerin değerlendirme süreçlerinde kullanılan diğer ölçütler ve ağırlıklı puanlar Tablo 4 verilmiştir.

Tablo 4

*Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Seçimlerinde Kullanılan Ölçütler ve Ağırlıklı**Puanlar*

<i>Ölçüt</i>	<i>Ağırlıklı Puan</i>
<i>Akademik başarı düzeyi</i>	<i>%50 (toplam 100 puan üzerinden)</i>
<i>Dil seviyesi</i>	<i>%50 (toplam 100 puan üzerinden)</i>
<i>Şehit ve gazi çocuklarına</i>	<i>+15 puan</i>
<i>Engelli öğrencilere (engelliliğin belgelenmesi kaydıyla)</i>	<i>+10 puan</i>
<i>2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu Kapsamında haklarında koruma, bakım veya barınma kararı alınmış öğrencilere</i>	<i>+10 puan</i>
<i>Başvuru esnasında staj yeri kabul mektubu sunma</i>	<i>+10 puan</i>
<i>Dijital becerileri geliştirmeye yönelik stajlar (DOTs) önceliklendirilir</i>	<i>+5 puan</i>
<i>Daha önce yararlanma hibeli ve ya hibesiz</i>	<i>-10 puan</i>
<i>Vatandaşı olunan ülkede hareketliliğe katılma</i>	<i>-10 puan</i>
<i>Hareketliliğe seçildiği halde süresinde feragat bildiriminde bulunmaksızın hareketliliğe katılmama</i>	<i>-10 puan</i>
<i>İki hareketlilik türünde aynı anda başvurma (öğrencinin tercih ettiği hareketlilik türüne azaltma uygulanır)</i>	<i>-10</i>
<i>Hareketliliğe seçilen öğrenciler için: Yükseköğretim kurumu tarafından hareketlilikle ilgili düzenlenen toplantılara/eğitime mazeretsiz katılmama (öğrencinin Erasmus'a tekrar başvurması halinde uygulanır)</i>	<i>-5</i>
<i>Dil sınavına gireceğini beyan edip mazeretsiz girmeme (öğrencinin Erasmus'a tekrar başvurması halinde uygulanır)</i>	<i>-5</i>

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Tablo 4'te görüldüğü üzere Erasmus+ Programı, yeni dönem hedeflerinden olan kapsayıcılık ilkesini dezavantajlı gruplara artı puanlar vererek uygulamada göstermektedir. Erasmus+ Programı'nın yeni dönemde dijitalleşmeye önem verdiği, staj yerini bu sektörlerde ayarlayan öğrencilere +5 vermesi ile görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin girişimciliklerinin teşvik edilmesi amaçlı başvuru esnasında staj hareketliliği için kabul mektubu sunan öğrencilere +10 verilmesi de önem arz etmektedir. Ayrıca tabloda daha çok öğrencinin programa katılmasını sağlamak adına programdan daha önce faydalananlardan on puan eksiltildiği, zamanında sorumluluklarını yerine getirmeyen öğrencilerden de puan düşürüldüğü de görülmektedir.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibeler

Öğrenciler Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği için aylık hibe alırlar. Hibeler Program ülkeleri ve Ortak ülkelere göre farklılık göstermektedir. Program ülkeleri için 450-750 avro arası aylık hibe verilir. Hareketlilik türüne ve gidilen ülkeye göre hibe miktarları değişmektedir. Öğrenciler, gitmeden önce toplam hibenin %70 ile %100 arasında miktarı alır, fakat hibelerin iki taksit hâlinde ödenmesi öğrencinin döndükten sonraki yükümlülüklerini yerine getirmesini teşvik etmek amacıyla Ulusal Ajans tarafından önerilir (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021). Program ülkeleri hibe miktarları Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Program Ülkeleri Hibe Miktarı

Ülke grupları	Misafir Olunacak Ülke	Aylık Hibe Öğrenim (Avro)	Aylık Hibe Staj (Avro)
1. ve 2. Grup Ülkeler	Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, İzlanda, Lihtenştayn, Lüksemburg, Malta, Norveç, Portekiz, Yunanistan	600	750
3. Grup Ülkeler	Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Hırvatistan, Kuzey Makedonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Romanya, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, Türkiye	450	600

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Program kapsamında verilen hibeler AB Komisyonu tarafından belirlenmektedir. Ülkelerin ekonomik refah seviyelerine göre belirlenen hibeler, konjonktüre göre komisyon tarafından güncellenebilmektedir.

Erasmus+ Programı, KA171 kapsamında öğrencilere Ortak Ülkeler ile gerçekleştirecekleri hareketlilikler için aylık 600-750 avro hibe vermektedir. KA131 hareketlilikleri kapsamında yükseköğretim kurumu sadece giden öğrenciye hibe verirken, KA171 hareketliliklerinde ilgili yükseköğretim kurumu hem giden hem de gelen öğrenciye hibe vermektedir. Bunun yanı sıra KA171 hareketlilikleri kapsamında öğrencilere 23-1500

avro arasında ev sahibi ile misafir olunan üniversitenin arasındaki mesafeye göre seyahat desteği hibesi sağlanmaktadır. Ortak Ülkeler hibe miktarları Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6

Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği Ortak Ülkeler Hibe Miktarı

Gönderen Ülke	Kabul Eden Ülke	Aylık Hibe Miktarı (Avro)
Türkiye	Ortak Ülke	700
Ortak Ülke	Türkiye	800

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Tablo 6 incelendiğinde KA171 hareketlilikleri kapsamında verilen hibeler, KA131 hibelerinden fazladır. Bunun nedenlerinden biri Erasmus+ Programı’nın Avrupa dışında daha fazla katılımcıyı teşvik etmesi ve dünyada programın tanınırlığının artmasını sağlamaktır.

Erasmus+ yeni dönem hareketliliklerinden olan doktora ve karma hareketlilikler kapsamında kısa dönem fiziksel öğrenci hareketliliğinde verilecek hibe miktarları Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7

Erasmus+ Yükseköğretimde Kısa Dönem Fiziksel Öğrenci Hareketlilik Hibe Miktarı

Faaliyetin Süresi	Hibe Miktarı (Program ülkesi ya da Ortak Ülke)
Faaliyetin 14’üncü gününe kadar	Günlük 70 Avro
Faaliyetin 15’inci gününden 30’uncu gününe kadar	Günlük 50 Avro

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Tablo 7 incelendiğinde önceki kuşak Erasmus Programlarında mevcut olmayan kısa dönem hareketlilikler kapsamında verilecek hibelerin, yurt dışı çalışmaları için çok fazla vakti ve imkânı olmayan öğrencilere büyük katkı sağlayacağı görülmektedir.

Erasmus+ Programı, dezavantajlı grupların programa daha fazla dâhil edilmesi adına ilave hibe desteği sağlamaktadır. Bu kapsamda; 2828 sayılı kanun ve 5395 sayılı kanuna tabi olanlar, yetim aylığı alanlar, şehit ve gazi çocukları, kendisine veya ailesine muhtaçlık aylığı bağlananlar talep etmeleri hâlinde Tablo 8’de gösterilen ilave hibe desteği alırlar.

Tablo 8

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği İlave Hibe Desteği Miktarı

Hareketlilik Türü	Miktar
2-12 ay arası öğrenci hareketliliği	Aylık 250 Avro
5-14 gün arasındaki kısa dönem öğrenci hareketliliği	Gündelik hibe toplamına ilaveten 100 Avro
15-30 gün arasındaki kısa dönem öğrenci hareketliliği	Gündelik hibe toplamına ilaveten 150 Avro

Erasmus+ Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021

Tablo 8’de görüldüğü üzere Erasmus+ Programı kapsayıcılık ilkesi doğrultusunda dezavantajlı grupların da programdan en üst düzeyde faydalanması adına önemli miktarlarda ilave hibe desteği sunmaktadır.

Yeni döneminde daha çevreci olmayı hedefleyen Erasmus+ Programı, öğrencilere ayrıca “yeşil seyahat desteği” adında seyahatlerinde uçak yerine tren ve otobüs gibi çevreye daha az zarar veren ulaşım araçlarını tercih etmeleri durumunda ilave 50 avro ile seyahat günleri için de dört güne kadar bireysel destek hibesi vermektedir. Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Hareketliliği kapsamında verilen hibeler öğrencinin hareketlilik sürelerine göre hesaplanır. Öğrenim hareketliliğinde karşı üniversitesinin akademik takvimindeki ve kabul mektubundaki, staj hareketliliğinde ise öğrencinin staj yapacağı birimin verdiği kabul mektubundaki tarihlere göre öğrencinin hareketlilik süresi belirlenir. Öğrenci gitmeden önceki yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra öğrenci ile yükseköğretim kurumu arasında hibe sözleşmesi imzalanır. Hibe sözleşmesinin imzalamasından sonra 30 takvim günü içinde öğrenciye ilk ödemesi yapılır. İkinci ödemesi, öğrencinin hareketlilik sonrası yükümlülüklerini yerine getirip AB anketini doldurduktan sonra 20 takvim günü içinde yapılır. Verilen hibelerde öğrencilerin başarısız olması durumunda %5’ten az olmamak şartı üzere ve katılımcı anketini doldurmayanlardan toplam hibenin %20 oranında kesinti yapılır (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021).

Çevrimiçi Dil Desteği (Online Linguistic Support [OLS])

Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hareketliliklere katılacak öğrencilere çevrim içi dil desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda öğrencilere Almanca, Bulgarca, Çekçe, Danca, Estonca, Fince, Hırvatça, Hollandaca, İngilizce, İrlandaca, İspanyolca, İsveççe, İtalyanca, Lehçe, Letonca, Litvanyaca, Macarca, Maltaca, Portekizce, Romence, Slovakça, Slovence ve Yunanca dillerinde destek verilmektedir. Öğrenciler hareketlilik öncesinde ve sonrasında eğitim görecekları dillerde zorunlu dil sınavlarına girerler. Öğrencilerin sınav sonuçları hareketliliğe katılmalarına etki etmez. İlk sınavdan alınan sonuçlara göre öğrencilere kendilerini yetersiz bulmaları halinde çevrim içi kurs ataması yapılır. Bu kurslara katılım zorunlu değildir (Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021).

Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Şahin (2007), Erasmus Programı'nın Türkiye'de uygulamalarının henüz ilk yıllarında programa katılan Türk öğrencilerin deneyimlerini ve algılarını incelemiştir. Programın ilk yıllarında yapılan bu çalışmada, öğrencilerin programdan memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu, programa akademik amaçlardan çok sosyal ve kültürel amaçlarla katıldıkları, deneyimleri sayesinde Avrupa'ya karşı ön yargılarının sonlandığı tespit edilmiştir.

Sancak (2009), yaptığı çalışmada öğrencilerin Erasmus Programı'na katılmalarında ilk nedenin akademik olduğunu sonrasında ise kültürel nedenlerin geldiğini, öğrencilerin genelinin program hakkında olumlu düşüncelerinin olduğunu ve öğrencilerin program kapsamında verilen hibeleri yetersiz bulduğunu ortaya çıkarmıştır.

Sarıtaş (2011), yaptığı nicel çalışmada Erasmus Programı'na katılan Türk ve yabancı öğrencilerin programdan memnuniyet düzeylerini incelemiştir. Çalışma grubunu beş büyük ilden toplam 57 öğrencinin oluşturduğu çalışmanın sonucunda Sarıtaş (2011) Türk

öğrencilerin yabancı öğrencilere kıyasla ve 20-24 yaş grubu öğrencilerin 24 üstü yaş grubuna kıyasla Erasmus Programı'nda daha fazla memnun kaldığını ortaya çıkarmıştır.

Ersoy (2013), çalışmasında öğretmen adaylarının Erasmus Programı kapsamında gittikleri ülkelerde yaşadıkları sosyal ve kültürel sorunları incelemiştir. Altı öğretmen adayı ile gerçekleştirilen çalışmada veriler odak grup görüşmesiyle toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda dilsel problemler, kültürel farklılık hissetme ve ön yargılar gibi problemler tespit edilmiş ayrıca öğretmen adaylarının yabancı dillerinin geliştiği, yabancı kültür farkındalıklarının arttığı, ön yargıları kaldırmaları üzerine duyarlık kazandıkları gözlemlenmiştir.

Kohn (2015), Erasmus+ ve Fulbright programlarının, programa katılan öğrencilerin kültürel, sosyal, kişisel ve akademik yönlerine etkisini incelemiştir. 41 öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilen veriler sonucunda Kohn (2015), öğrencilerin değişim programlarına karşı olumlu görüşlerinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrenciler, değişim programlarının en büyük katkısının öz güvenlerini artırması olduğunu belirtmiştir. Çalışma, aynı zamanda kültürel etkileşimi deneyimleyen değişim öğrencilerinin küresel ekonominin iş gücüne daha kolay katkı sayılabileceğini göstermiştir.

Aybar (2016), Erasmus+ Programı'nın Türk kamu üniversitelerinin uluslararasılaşma sürecine etkisini Akdeniz Üniversitesi örneğinde incelemiştir. Aybar (2016), Erasmus+ döneminde Erasmus+ Programı'na katılan öğrencilerin geçmiş dönemlerde programa katılan öğrencilere kıyasla programın akademik boyutuna daha fazla önem verdiğini, lisansüstü öğrencilerin programa katılmalarında daha çok akademik amaçların belirleyici olduğunu ve Batı Avrupa ülkelerine giden öğrencilerin yabancı dillerinin daha çok geliştiğini gözlemlemiştir.

Çelik (2018), yaptığı çalışmada Erasmus+ Programı'nın öğrencilerin sosyo-kültürel durumlarına etkisini araştırmıştır. Örneklemini Aksaray Üniversitesi'nde Erasmus+ Programı'na katılan öğrencilerden oluşturan Çelik (2018) çalışmasının sonucunda

Erasmus+ Programı'nın öğrencilerin özgüvenini artırdığını, yabancı dil seviyesini geliştirdiğini ve yabancıları karşı önyargılarını kırdığını tespit etmiştir.

Adanır (2019), yaptığı nitel çalışmasında Erasmus+ Programı'na katılan öğrenci ve öğretim elemanlarının program hakkındaki görüşlerini incelemiştir. Örneklemine Muş Alparslan Üniversitesi'ndeki katılımcıların oluşturduğu çalışmada, öğrencilerin daha çok yeni kültürler görmek ve yabancı dilini geliştirmek amacıyla, öğretim elemanlarının ise programa daha çok gittikleri ülkenin eğitim sistemini incelemek ve yeni kültürler görmek amacıyla katıldıkları tespit edilmiştir.

Akyürek (2019), Erasmus+ Programı'na katılan 248 öğrenci ile yürüttüğü nicel çalışmasında öğrencilerin dil edinimi ve kültürel bütünleşme gelişimlerini incelemiştir. Akyürek (2019), çalışmasının sonucunda programa katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunda yabancı dil seviyelerinin geliştiğini, öğrencilerin programa katılma amaçlarının gezmek, yabancı dilini geliştirmek ve sosyal ortama girmek olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Erasmus+ Programı'na katılan Türk öğrencilerinin akademik yaşantılarının ve programın kendilerine olan katkılarını inceleyen Certel (2019), çalışmasını 30 öğrenci ile yürütmüştür. Certel (2019), öğrencilerin programa daha çok akademik amaçlarla katıldığını, bunun yanı sıra sosyal, kişisel ve dilsel unsurların da etkili olduğunu gözlemlemiştir. Certel (2019) ayrıca elde verilerde öğrencilerin gittikleri üniversitelerdeki eğitim sisteminden etkilendiklerini ortaya koymuştur.

Şahin (2019), yaptığı çok yönlü çalışmasında Erasmus+ Programı'nın öğrencilerin kişisel gelişim, mesleki gelişim ve yabancı dil gelişimlerine katkısını yönetsel açıdan incelemiştir. Düzce Üniversitesi öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada Şahin (2019), 30 öğrenci ile yaptığı görüşmelerden veriler elde etmiştir. Şahin (2019), çalışmasının sonucunda öğrencilerin Erasmus+ Programı'na yabancı dillerini geliştirmek, yeni kültür ve insanları tanımak, akademik ve mesleki gelişim sağlamak, yeni yerler görmek ve yurt dışı

deneyimi yaşamak amacıyla katıldığını tespit etmiş, programın hibe desteğinin iyileştirilmesi yönünde önerilerde bulunmuştur.

Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Erasmus Programı'nın Avrupa Birliği entegrasyonuna ve Avrupa kimliğine katkısını çalışmasında inceleyen Sigalas (2009), Erasmus Programı'nın öğrencilerin yabancı dil gelişimine katkı sağladığını, öğrencilere Avrupa ülkelerini tanıma imkânı sunduğunu fakat Avrupa kimliğine çok da katkısının olmadığını ortaya çıkarmıştır. Sigalas (2009), Erasmus deneyiminin İngiliz öğrencilerin Avrupa'ya daha yakın hissetmelerini sağladığını da ortaya çıkarmıştır.

Oborune (2010), 330 Letonyalı öğrenci ile yaptığı çalışmasında Erasmus Programı'nın ön yargıları kırmasında etkisini ve Avrupa kimliğine katkısını incelemiştir. Oborune (2010), Erasmus deneyimi olan öğrenciler, Erasmus+ Programı'na katılmayı düşünen öğrenciler ve hiç Erasmus deneyimi olmayan öğrencilerden anket yoluyla topladığı verilerden, Erasmus Programı'nın kısmen ön yargıları kaldırdığını ve kısmen Avrupa kimliğine katkı sağladığını ortaya çıkarmıştır.

Krzaklewska ve Krupnik (2011), yürüttükleri çalışmada Erasmus Programı'nın kültürlerarası diyaloga katkısını incelemiştir. Erasmus Student Network'un (Erasmus Öğrenci Ağı [ESN]) 2006 yılında tüm Avrupa'da Erasmus Programı'na katılan öğrenciler ile yaptığı anketlerden verilerini toplayan Krzaklewska ve Krupnik (2011), Erasmus Programı'na katılan öğrencilerin kültürlerarası diyaloga daha çok açık olduğunu ve programın kültürlerarası diyaloga katkısının olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Botas ve Huisman (2013), Polonyalı öğrenciler ile yürüttüğü nitel çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak veri elde etmişlerdir. Elde ettikleri veriler sonucunda Botas ve Huisman (2013), Erasmus Programı'nın öğrencilerin akademik, sosyal ve dilsel gelişimlerine olumlu etkilerinin olduğunu ortaya çıkarmışlardır.

Georgios, Labros, Stilianos ve Vasilik (2013), Yunanistan’da yürüttükleri çalışmada Erasmus Programı’nın çok kültürlü eğitime katkısını incelemişlerdir. Stilianos vd. (2013), çalışmalarında öğrencilerin akademik amaçlarla, yeni arkadaşlıklar kurma, çok kültürlülüğe ilgili olma, yeni çevreler deneyimleme, yeni bir yabancı dil öğrenme ve aile ve çevreden bağımsız olma gibi nedenlerle Erasmus Programı’na katıldıklarını görmüşlerdir.

2450 Polonyalı ğrenci ile gerçekleştirilen büyük ölçekli araştırmada Bryla (2015), Erasmus+ Programı’nın istihdam edilebilirlik ve mesleki kariyere katkısını incelemiştir. Öğrencilerden elde edilen veriler sonucunda Bryla (2015), programın çeşitli beceri ve yeteneklerin kazanılmasında katkı sağladığını, bunun işverenler tarafından önemsendiğini, Erasmus+ katılmış ğrencilerin, Erasmus+ deneyimlerinin mesleki gelişimlerine katkısı olduğunu düşündüğünü ortaya çıkarmıştır.

Dolga, Filipescu, Mitroi ve Mazilescu (2015), katılımcıların Erasmus+ Programı’nın mesleki ve kişisel gelişimine etkisi hakkında görüşlerini öğrenmek için bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu alışmada Erasmus+ Programı’na katılmış 89 teknik niversite öğrencisinden anket yoluyla veriler toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda Dolga vd. (2015), Erasmus+ Programı’nın gündelik hayatta elde edilemeyecek bazı sosyal ve kültürel kazanımların elde edilmesinde etkili olduğunu ortaya çıkarmışlardır.

Jacobone ve Moro (2015), yaptıkları çalışmada Erasmus+ Programı gibi yurt dışı eğitim ve staj programlarından öğrencilerin kazanımlarını incelemişlerdir. alışmalarının sonucunda Jacobone ve Moro (2015), bu tür programların niversite öğrencilerine olumlu katkılar sağladığını, Erasmus+ Programı’na katılan öğrencilerin kültürel, kişisel ve yabancı dil gelişimine katkı sağladığını ortaya çıkarmışlardır.

Erasmus+ Programı’na katılmış 118 ğrenci ile Lizbon niversitesi’nde Fiedoro (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Erasmus+ Programı’nın öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesi ve gelecekte iş bulabilmelerine etkisi incelenmiştir. ıkan sonuçlarda Erasmus+ Programı’nın, öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesinde ve gelecekte iş bulabilmelerine olumlu etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

İtalya'nın en büyük devlet üniversitelerinden olan Bolonya Üniversitesi'nde yürütülen çalışmada Granato, Havari, Mazzerella ve Schnepf (2021), Erasmus+ Programı'nın öğrencilerin akademik performansına etkisini incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda araştırmacılar, Erasmus+ deneyiminin lisans öğrencilerinin ortalamalarında pozitif etkisinin olduğunu, herhangi bir geç mezuniyete sebep olmadığını, yüksek lisans öğrencilerinin ise akademik performansında belirgin bir etkisinin olmadığını ortaya çıkarmışlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, katılımcılar, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

Araştırma Deseni

Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Harketliliği'ne katılımlarını derinlemesine incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi ve fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Nitel çalışmalar, olayların ve algıların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s.41). Nitel araştırmaların temel amacı, katılımcıların deneyim ve bakış açılarına odaklanarak onların algı ve deneyimlerinin ortaya konmasını sağlamaktır. Nitel araştırmaların en temel özelliği araştırmanın konusunu oluşturan olgu ya da olayların doğal ortamında gerçekleştirilmesidir. Nitel araştırmaların bir diğer özelliği, araştırmacının topladığı verileri tümevarımcı analiz ile anlamlandırmasına ve bu verilerden yola çıkarak kuram oluşturmaya imkân sağlamasıdır (Creswell, 2020, s.27). Fenomenoloji deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Fenomenoloji, günlük hayatta karşılaştığımız bize aşina olan ama tam kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan araştırmalarda kullanılır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 69).

Katılımcılar

Fenomenolojik araştırmalarda, araştırmanın odaklandığı fenomen ile ilgili deneyimi olan ve fenomeni anlatabilecek bireylerden ya da gruplardan bilgi toplanmaktadır. Fenomenolojik araştırma için herkes uygun değildir ancak yaşadıkları deneyimi paylaşmaya istekli olanlar uygundur. Bu nedenle fenomenolojik çalışmalarda, çalışma grubu amaca yöneliktir ve katılımcılar araştırma konusu fenomeni yaşadıkları için seçilirler (Creswell, 2020, s. 83). Bu doğrultuda bu araştırmada, katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı rnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların derinlemesine araştırılması imkânı sağlar. Maksimum eşitlilik örnekleme ise araştırma konusu problem ile ilgili kendi içinde benzer farklı durumların belirlenerek araştırmanın bu durumlar üzerinde yapılması olarak tanımlanır (Büyüköztürk, Kılıç akmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2019, s. 96). Ölçüt rneklemeye temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçüte tekabül eden durumların hepsinin çalışılmasıdır (Yıldım & şimşek, 2018, s. 118). Bu doğrultuda lt, Gazi Eğitim Fakültesi ğrencisi olmak Erasmus+ Yükseköğretimde ğrenci ğrenim Hareketliliği'ne hak kazanmış olmak, hareketliliğini fiziksel olarak tamamlamış olmak olarak belirlenmiş; maksimum çeşitlilik sağlamak adına Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi bölümlerinden Almanca ğretmenliği, Arapça ğretmenliği, Biyoloji ğretmenliği, Bilgisayar ve ğretim Teknolojileri ğretmenliği, İngilizce ğretmenliği, zel Eğitim ğretmenliği ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinden 2018-2021 yılları arasında farklı yıllarda ve farklı dönemlerde Erasmus+ Yükseköğretimde ğrenci ğrenim Hareketliliği'ne katılmış, farklı ülkelerde hareketlilik gerçekleştirmiş 7 kız ve 4 erkek olmak üzere 11 ğrenci çalışma grubu için seçilmiştir. Çalışmanın güvenirliğini artırmak için öğrenciler olabildiğince farklı alanlardan seçilmeye dikkat edilmiş fakat daha çok yabancı dil bölümleri ğrencilerinin Erasmus+ Programı'na ilgisi olduğundan, çalışmaya bu bölümlerin öğrencileri daha çok dâhil olmuştur. Katılımcılara ile ilgili demografik bilgilere Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9

Katılımcıların Demografik Özellikleri

		<i>n</i>
Cinsiyet	Kız	7
	Erkek	4
Bölüm	Almanca Öğretmenliği	1
	Arapça Öğretmenliği	1
	Biyoloji Öğretmenliği	1
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	1
	İngilizce Öğretmenliği	4
	Özel Eğitim Öğretmenliği	1
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	2
Sınıf	3. sınıf	2
	4. sınıf	9
Gittiği dönem	3. dönem	1
	4. dönem	1
	5. dönem	3
	6. dönem	4
	7. dönem	2
Gittiği yıl	2018-2019	1
	2019-2020	1
	2020-2021	5
	2021-2022	4
Gittiği Ülke	Almanya	1
	Çek Cumhuriyeti	1
	İspanya	3
	İtalya	1
	Litvanya	1
	Polonya	4

Tablo 9 incelendiğinde, programa kız öğrencilerin ($n = 7$) daha çok ilgi gösterdiği, daha çok yabancı dil bölümü öğrencilerinin ($n = 6$) katıldığı, öğrencilerin çoğunlukla 6. dönem ($n = 6$) gittikleri ve öğrencilerin Polonya'yı ($n = 4$) daha çok tercih ettikleri görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmalarda veriler, genellikle görüşme ve odak grupları vasıtasıyla toplanır (Creswell, 2020, s. 159). Yarı yapılandırılmış görüşme formları analiz kolaylığı, katılımcıların kendilerini ifade etme olanağı, gerektiğinde ayrıntılı bilgi sağlama gibi faydalara sahip olma özellikleri vardır (Büyüköztürk vd., 2019, s. 159). Bu araştırmada, veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır (EK 1). Görüşme formu üç kısımdan oluşmaktadır: (a) Araştırmanın amacını

ve içeriğini açıklayan birinci kısım, (b) katılımcıların demografik bilgilerinin yer aldığı ikinci kısım ve (c) görüşme sorularının ve sonda tipi soruların bulunduğu üçüncü kısım.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Görüşme formu oluşturulmadan önce yerli ve yabancı literatür detaylı olarak incelenmiştir. Form hazırlanma sürecinde, alanında yetkin iki uzmana gönderilmiş ve görüşleri alınmıştır. Erasmus+ Programı açısından katkı sağlayacağı düşünülen bir Erasmus Kurum Koordinatörünün ve Eğitim Yönetimi alanı açısından katkı yapması beklenen Eğitim Yönetimi Bilim Dalı'ndan bir akademisyenin görüşleri sorulmuştur. Alınan görüşler doğrultusunda, 11 sorudan oluşan görüşme soruları güncellenmiş ve soru sayısı azaltılarak 8 soruya indirilmiştir. Görüşme formundaki sorularda terimsel ifadelerden daha çok katılımcıların rahatlıkla anlayabileceği ifadelerle yer verilmiştir. Ayrıca formun Erasmus+ Programı uzmanı olarak görev yapan iki öğretim görevlisi tarafından kapsam ve biçim bakımından değerlendirilmesi yapılması sağlanmış ve görüşme formuna son hâli verilmiştir. Görüşme formunun son hali uygulanmadan önce etik kurul onayı alınmış, sonra uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması için öncelikle belirlenen öğrencilerin ilgili birimlerden izin alınmıştır (EK 2). Katılımcılar, çalışmanın içeriği hakkında telefon ile ulaşılarak detaylı olarak bilgilendirilmiş ve bu kapsamda araştırmaya katılımları için davet edilmişlerdir. Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılar ile kendilerine uygun bir zaman belirlenmiş ve randevu talebinde bulunulmuştur. Randevu günü katılımcılar ile bir araya gelinmiş ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında katılımcının göreceği şekilde ses kayıt cihazı konumlandırılmış ve görüşme başlamadan kayıt başlatılmış ve görüşme sonunda kayıt sonlandırılmıştır. Görüşme sırasında ses kaydı alınmamasını talep eden 6

katılımcı ile yapılan görüşmelerde soruların cevapları, araştırmacı tarafından not alınarak veriler toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Nitel araştırmalarda veri analizi; verilerin hazırlanması, kodlanması, kodların bir araya getirilerek temalara indirgenerek bir tartışma hâlinde sunulması ile yapılır (Creswell, 2020, s. 182). Bu araştırmada, nitel verilerin analiz yöntemlerinden betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analizde veriler, belirlenmiş temalara göre özetlenen, yorumlanan ve katılımcıların görüşlerini etkili bir biçimde aktarmak amacıyla doğrudan alıntılara sıkça yer verilen, neden sonuç ilişkisi içinde bulguların değerlendirildiği analiz tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 239-240). Verilerin betimsel analizde özetlenmesi ve yorumlanmasının ardından içerik analizinde daha yoğun ve ayrıntılı bir işlemle betimsel analizle gözden kaçan kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 242).

Görüşmelerden ses kaydı ile elde edilen verilerin deşifreleri bilgisayar ortamında yapılmıştır. Verilerde bir eksiklik olmaması adına deşifre işleminde sonra ses kayıtlar ve yazılı dokümanların eşleştirilmesi yapılmıştır. Katılımcıların vermiş olduğu uzun cevaplar ana fikri değiştirilmeden araştırmacı tarafından kısaltılmıştır. Katılımcıların gizliliği için her bir katılımcıya *K* kodu verilmiş ve *K1*, *K2*, *K3*... olarak numaralandırılmıştır. Katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan bu kategoriler ve kodlar tablo hâline getirilmiş ve ilgili sorunun altında verilmiştir. Tablolara ayrıca katılımcıların verdiği cevaplardan örnek ifadeler eklenmiştir. Sonrasında verilerin içerik analizi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma kapsamında Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılmış eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Katılma Nedenine İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “*Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedenleriniz nedir?*” temel sorusu (a) *yurt dışı deneyimi kazanmak*, (b) *mesleki gelişim*, (c) *yabancı dil gelişimi*, (d) *yeni kültürler ve insanlar tanımak*, (e) *diğer nedenler* olmak üzere sonda maddeleri ile yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 10'da Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedenlerinin araştırıldığı soruda katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde *yabancı dil gelişimi sağlama*, *yurt dışı deneyimi kazanma*, *yeni kültürler, insanlar ve yerler tanıma* ve *mesleki ve kişisel gelişim sağlama*, kategorileri bulunmuştur. Yabancı dil gelişimi sağlama kategorisinde, yabancı dil becerilerinin geliştirme ($n = 6$), ikinci yabancı dil öğrenme ($n = 3$); yurt dışı deneyimi kazanma kategorisinde, yurt dışında yaşama isteği ($n = 4$), yeni bakış açısı kazanma ($n = 3$); yeni kültürler, insanlar ve yerler kategorisinde, farklı kültür ve

yerler görmek ($n = 5$); mesleki ve kişisel gelişim sağlama kategorisinde, meslek hayatına katkı ($n = 5$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 10

*Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Katılma**Nedenine İlişkin Görüşleri*

Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Yabancı dil gelişimi sağlama	Yabancı dil becerilerini geliştirme	6	“Buna ek olarak dil gelişimi de benim için önemli bir nedendi.” (K1) “...yurt dışına çıkma isteklerimden biri de yabancı dilimi geliştirmekti.”(K4) “Hali hazırda sahip olduğum dil becerilerini geliştirmek ilk amacımdı” (K8) “İspanya’yı seçmemin başlıca sebebi de İspanyolca öğrenmekti.” (K1)
	İkinci yabancı dil öğrenme	3	“...bu program sayesinde hem İngilizce’yi hem Almancamı geliştirerek farklı birçok bilgi öğrenebileceğimi düşündüm.” (K6)
	Yabancı dili kullanma	2	“...orada dili kullanma fırsatım olacaktı.” (K3) “Yabancı dilim iyiydi fakat onu kullanmak istiyordum.”(K5)
Yurt dışı deneyimi kazanma	Yurt dışında yaşama isteği	4	“...yurtdışında yaşamayı istiyordum bu program sayesinde bunu deneyimleyebilme fırsatı buldum.” (K3) “Yurtdışında yaşamak benim gerçekleştirmek istediğim hayallerim arasındaydı.” (K10)
	Yeni bakış açısı kazanma	3	“... yurt dışında eğitim görmem ayrı bir bakış açısı katacağımı düşündüm.” (K1) “...diğer milletlerden insanlar tanıyarak, arkadaşlıklar kurarak dünya görüşümü geliştirmek istedim.”(K9)
	Yurt dışında eğitim alma	2	“Elbette bu fırsatın okuduğum bölüm içinde bana çok büyük katkısı olacağını bilmem de etkisi vardı.” (K4) “...eğitim olarak özgeçmişime katkısı olacağını düşündüğüm için...” (K8)
Yeni kültürler, insanlar ve yerler tanıma	Farklı kültür ve yerler görmek	5	“...farklı bir kültürü tanımak ve bu kültürü deneyimlemektir.” (K2) “Katılma nedenim her zaman içimde olan farklı ülkeleri ve kültürleri görüp deneyimlemek tutkusuydu.”(K4) “...ve farklı insanlar ve kültürler tanımak amacıyla katıldım.” (K5) “...bir de Avrupa ülkesini ziyaret etmekte.”(K7) “...daha sonrasında orada tanışacağım insanlarla bir network oluşturmak...”(K2)
	Yeni insanlar ile tanışma	1	“İtalya’da Erasmus yapmamın nedenleri arasında ... network yapmak oldu.” (K7)
	Kültürleri karşılaştırma	1	“Gittiğim ülkedeki insanların yaşam tarzını, benim yaşadığım kültürle arasındaki benzerlik ve farklılıkları öğrenmek...” (K2)
Mesleki ve kişisel gelişim sağlama	Meslek hayatına katkı	5	“...meslek hayatımda bana bu programın katkı sağlayacak olduğunu bilmem diğer bir nedendi.” (K2) “...çünkü bunun özgeçmişimde, mesleki gelişimimde çok yararı olacağını düşündüm.” (K6)
	Öz yeterliğini artırma	1	“Sadece yurtdışı deneyimi kazanmak değil aynı zamanda kendimi test etmek istiyordum. Başarılı olabileceğimi kendime ve etrafımdakilere göstermek istiyordum.” (K11)

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların tümü Erasmus+ Yükseköğretim Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedeninin en çok yabancı dil gelişimi sağlamak ($n = 11$) için olduğu söylenebilir. Yabancı dil becerilerini geliştirmek ($n = 6$) katılımcıların öncelikli amaçlarından olduğu görülmektedir. Bununla ilgili K1, *“Buna ek olarak dil gelişimi de benim için önemli bir nedendi.”*, K4, *“Bir İngilizce öğretmenliği öğrencisi olarak dilin en güzel öğrenim şeklinin o dile maruz kalmak olduğunun bilinciyle yurt dışına çıkma isteklerimden biri de yabancı dilimi geliştirmektir.”* ve K8, *“Hâlihazırda sahip olduğum dil becerilerini geliştirmek ilk amacımdı.”* ifadeleri ile yabancı dil becerilerini geliştirmek için programa katıldıklarını belirtmiştir. Bazı katılımcıların ikinci yabancı dil öğrenmek ($n = 3$) için programa katıldıkları da görülmektedir. Bununla ilgili katılımcılardan K1, *“İspanya'yı seçmemin başlıca sebebi de İspanyolca öğrenmektir.”* ve K6, *“Dünya'nın birçok yerinden gelen benim gibi öğrencilerle bu program sayesinde hem İngilizceyi hem Almancayı geliştirerek farklı birçok bilgi öğrenebileceğimi düşündüm.”* cümleleri ile programa ikinci yabancı dil öğrenmek amacıyla katıldıklarını ifade etmişlerdir. İki katılımcı ise yabancı kullanmak ($n = 2$) için programa katıldıklarını *“Çünkü orada dili kullanma fırsatım olacaktı.”* (K1) ve *“Yabancı dilim iyiydi fakat onu kullanmak istiyordum.”* (K5) cümleleri ile ifade etmişlerdir.

Katılımcıların neredeyse tamamı, ($n = 9$) Erasmus+ Yükseköğretim Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne aynı zamanda yurt dışı deneyimi kazanmak için katıldığını belirtmiştir. Bu kapsamda, dört katılımcı yurt dışında yaşamak, üç katılımcı yeni bakış açısı kazanmak ve iki katılımcı yurt dışında eğitim almak amacıyla programa dahil olduğunu ifade etmiştir. K10, *“Yurt dışında yaşamak, benim gerçekleştirmek istediğim hayallerim arasındaydı.”* diyerek programa katılma gerekçesini açıkça ifade etmiştir. Bir başka katılımcı K3, *“Erasmus Programı'na katılmamın birçok nedeni vardı aslında. Bunlardan ilki, yurt dışında yaşamayı istiyordum bu program sayesinde bunu deneyimleyebilme fırsatı buldum.”* ifadesi ile programa katılmasında ilk amacının yurt dışı deneyimi kazanmak olduğunu belirtmiştir. K8 ise yurt dışında eğitim almak amacıyla programa katıldığını şu

cümleyle ifade etmiştir; “Sonra da eğitim olarak öz geçmişime katkısı olacağını düşündüğüm için tercih ettim diyebilirim.”.

Programa, akademik amaçlardan çok yeni kültürler, insanlar ve yerler tanımak amacıyla katılan katılımcılar da ($n = 7$) bulunmaktadır. Katılımcılardan K2, “*Hareketliliğe katılmamın birden çok nedeni var fakat ilk nedeni çoğu kişide olduğu gibi yaşadığımdan farklı bir kültürü tanımak ve bu kültürü deneyimlemektir.*”; K4, “*Katılma nedenim her zaman içimde olan farklı ülkeleri ve kültürleri görüp deneyimlemek tutkusuydu.*” cümleleri ile programa katılma nedenlerinin yeni kültürler ve yerler görmek ($n = 5$) olduğunu ifade etmişlerdir. Yeni insanlar ile tanışmak ($n = 1$) ve kültürleri karşılaştırmak ($n = 1$) isteyen birer katılımcı olduğu görülmektedir.

Programa, mesleki ve kişisel gelişimi sağlamak için katılan katılımcı sayısı da ($n = 6$) oldukça fazladır. Meslek hayatına ($n = 5$) katkı amacıyla katılan katılımcılardan K2 bu soruda şu ifadeyi kullanmıştır; “*Hem eğitim hem de meslek hayatımda bana bu programın katkı sağlayacak olduğunu bilmem diğer bir nedendi.*”. K6 ise bu konuda “*Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne katıldım çünkü bunun öz geçmişimde, mesleki gelişimimde çok yararı olacağını düşündüm.*” diyerek programa katılmasında mesleki gelişim sağlamanın etkili olduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı ise programa kişisel gelişimi ($n = 1$) için katıldığını şu cümleler ifade etmiştir; “*Sadece yurt dışı deneyimi kazanmak değil aynı zamanda kendimi test etmek istiyordum. Başarılı olabileceğimi kendime ve etrafımdakilere göstermek istiyordum.*” (K11).

Katılımcıların çoğunun, programa dil gelişimini sağlamak ve yurt dışı tecrübesi kazanmak için katıldıkları görülmektedir. Bunun yanı sıra mesleki gelişim ve kültürel etkenler de katılımcıların programa katılmalarında etkili olmuşlardır. Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği, her ne kadar akademik bir temele dayansa da katılımcıların, programa katılma nedenlerini akademik amaçlardan çok başka diğer unsurların oluşturduğu görülmektedir.

Katılımcılara Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Hak Kazandıktan Sonra Ev Sahibi ve Misafir Olunan Üniversitenin Desteğine İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “*Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazandıktan sonraki süreçteki işlemlerinizi; (a) üniversitenizin (b) karşı üniversitenin desteği hakkında düşünceleriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 11’de katılımcılara Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazandıktan sonra ev sahibi üniversite ile misafir olunan üniversitenin desteğinin sorgulandığı soruda katılımcıların cevapları incelendiğinde *ev sahibi üniversite desteği* ve *misafir olunan üniversite desteği* kategorileri bulunmuştur. Ev sahibi üniversite kategorisinde, Erasmus Ofisinin desteği yeterli ($n = 7$); bölüm koordinatörünün desteği yetersiz ($n = 3$) ve misafir olunan üniversite desteği kategorisinde, Erasmus Ofisinin desteği yeterli ($n = 9$); bölüm koordinatörünün desteği yeterli ($n = 4$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 11

*Katılımcılara Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne Hak**Kazandıktan Sonra Ev Sahibi ve Misafir Olunan Üniversitenin Desteğine İlişkin Görüşler*

Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Ev sahibi üniversite desteği	Erasmus Ofisi'nin desteği yeterli	7	“...Üniversitemde Erasmus biriminin özveri ile çalıştığını düşünüyorum, her soruyu sabırla yanıtlayıp maillerime çok hızlı dönüş sağladılar.” (K1) “Üniversitenin Erasmus Ofisi, yapılacaklar hakkında yeterli bilgiye sahiplerdi. Prosedürün nasıl işleyeceği hakkında beni bilgilendirdiler ve elime bir yol haritası verdiler.” (K3) “Gitmeden önce Erasmus ile ilgili gerekli bilgilendirmeler ve toplantılar yapıldı. Maillere zamanında cevap verildi.” (K6)
	Erasmus Ofisi'nin desteği yetersiz	2	“Ne yazık ki gitmeden önceki yapılması gereken işlemler ile ilgili yeterince bilgilendirildiğimi düşünmüyorum.” (K4) “Ancak bazen sorularıma geri dönüş almakta zorlandığım zamanlar da oldu.” (K10)
	Bölüm koordinatörünün desteği yeterli	1	“...buradaki bölüm Erasmus koordinatörüm benimle çok ilgilendi. Bu süreçte ilgisi olması gerektiğinde fazlaydı.” (K5)
	Bölüm koordinatörünün desteği yetersiz	3	“Fakat bölüm koordinatörlüğü için aynı fikirde değilim, ders seçimleri konusunda ne yapacağımı bilemediğim bazı durumlarda doğru yönlendirmeler alamadım.” (K1) “Bölümümün koordinatörü bu program konusunda tecrübesizdi ve yapılması gerekenler hakkında beni fazla bilgilendiremedi.” (K3) “Dersleri tamamen kendim buldum ve eşleştirdim.” (K9)
Misafir olunan üniversite desteği	Erasmus Ofisi'nin desteği yeterli	9	“Her iki taraf da süreçle ilgili, bir sorunun olduğunda ya da herhangi bir şey için iletişime geçtiğimde beklediğim desteği sağladılar.” (K2) “Karşı üniversitede maillerime hemen dönüş sağladı.” (K5) “...karşı üniversite içinde birçok evrak gerekiyordu, aynı şekilde karşı üniversite de yardımcı oldu.” (K8)
	Bölüm koordinatörünün desteği yeterli	4	“Karşı üniversitedeki koordinatörüm ve Erasmus birimi oldukça ilgiliydi.” (K1) “Koordinatör çözüm odaklıydı ve her konuda bana yardımcı oldu.” (K3)

Tablo 11 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğu ev sahibi üniversite desteğinin yeterli olduğunu belirtmiştir. Ev sahibi üniversite Erasmus Ofisinin desteğini yeterli ($n = 7$) bulan katılımcılardan K1, “Üniversitemde Erasmus biriminin özveri ile çalıştığını düşünüyorum, her soruyu sabırla yanıtlayıp maillerime çok hızlı dönüş sağladılar.”; K2, “Özellikle gönderen okulun gönderdiği öğrenciler üzerinde sorumluluğu daha fazla

olmasına rağmen verilen destek beklediğimin altında değildi.”; K3, “Üniversitenin Erasmus Ofisi, yapılacaklar hakkında yeterli bilgiye sahiplerdi. Prosedürün nasıl işleyeceği hakkında beni bilgilendirdiler ve elime bir yol haritası verdiler.”; K6, “Gitmeden önce Erasmus ile ilgili gerekli bilgilendirmeler ve toplantılar yapıldı. Maillere zamanında cevap verildi.”; K7, “Üniversitenin Erasmus Ofisinin desteğini her zaman hissettim.” cümleleriyle ev sahibi üniversite desteğinin yeterli olduğunu ifade etmiştir.

Ev sahibi üniversite bölüm koordinatörü desteğini ($n = 1$) yeterli bulan bir katılımcı şu cümlelerle dile getirmiştir; “Bunun dışında buradaki bölüm Erasmus Koordinatörüm benimle çok ilgilendi. Bu süreçte ilgisi olması gerektiğinden fazlaydı. Ders seçim sürecinde bayağı yardımcı oldu.” (K5).

Bazı katılımcılar ise ev sahibi üniversite desteğini yetersiz ($n = 2$) bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan K4, “Ne yazık ki gitmeden önceki yapılması gereken işlemler ile ilgili yeterince bilgilendirildiğimi düşünmüyorum.” ve “Ancak bazen sorularıma geri dönüş almakta zorlandığım zamanlar da oldu.” diyerek ev sahibi üniversite Erasmus Ofisinin desteğini yetersiz bulduğunu ifade etmişlerdir.

Ev sahibi üniversite bölüm koordinatörü desteğini yetersiz ($n = 3$) bulan katılımcılar da bulunmaktadır. Bu konuda K1, “Fakat bölüm koordinatörlüğü için aynı fikirde değilim, ders seçimleri konusunda ne yapacağımı bilemediğim bazı durumlarda doğru yönlendirmeler alamadım.”; K3, “Bölümümün koordinatörü bu program konusunda tecrübesizdi ve yapılması gerekenler hakkında beni fazla bilgilendiremedi.” ifadeleri ile koordinatörün bilgi ve tecrübe eksikliğini belirtmiş; K9 ise, bölüm koordinatörünün, görevi olan ders seçim sürecinde kendisine destek olmadığını şu cümle ile ifade etmiştir; “Dersleri tamamen kendim buldum ve eşleştirdim.”.

Katılımcıların tamamı, misafir olunan üniversitenin desteğini yeterli bulduğunu ifade etmiştir. Misafir olunan üniversite Erasmus Ofisinin desteği ($n = 9$) konusunda; K5, “Karşı üniversitede maillerime hemen dönüş sağladı.” ve K6, “Karşı üniversitemde mail yoluyla ve yaptıkları workshoplar ile tüm sorularımı yanıtlayıp bana çok yardımcı oldular.”

diyerek misafir olunan üniversite Erasmus Ofisinin iletişim konusundaki desteğinden bahsetmiş; K2, “*Karşı okulda teknik konular hakkında iletişime geçtiğim kişiler (hem ofis görevlileri hem de öğretim görevlileri) gayet öğrenci dostu ve öğrencilere karşı yapıcı bir tutum içerisindeydiler.*” ifadesi ile misafir olunan üniversite Erasmus Ofisi çalışanlarının bilgisi ve donanımı ile desteğini belirtmiş; K8, “*Bunun yanı sıra karşı üniversite içinde birçok evrak gerekiyordu, aynı şekilde karşı üniversite de yardımcı oldu.*” diyerek misafir olunan üniversite Erasmus Ofisinin evrak işlemlerinde desteğinden bahsetmiştir.

Misafir olunan üniversite bölüm koordinatörünün desteği hakkında görüş bildiren katılımcıların hepsi, misafir olunan üniversite bölüm koordinatörü desteğini ($n = 4$) yeterli bulduklarını ifade etmiştir. Bununla ilgili K3, “*Koordinatör çözüm odaklıydı ve her konuda bana yardımcı oldu.*” ifadesi ile K4, “*Bizimle ilgilenen koordinatör ile orada da sıcak muhabbetlerimiz oldu ve bizimle çok yakından ilgilendi.*” ifadesi ile misafir olunan üniversite bölüm koordinatörü desteğini ifade etmiştir.

Katılımcıların çoğu, programa hak kazandıktan sonra ev sahibi üniversitenin desteğini yeterli bulduğu görülmektedir. Az da olsa bazı katılımcıların, ev sahibi üniversite desteğini yeterli bulmadığı, özellikle bölüm koordinatörü desteğinin yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların tümünün misafir olunan üniversitenin desteğini yeterli bulduğu görülmektedir.

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne Başlamadan Önce En Çok Zorlandığı Aşamalara İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “*Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne başlamadan önce en çok hangi aşamada zorlandınız? Açıklayınız.*” temel sorusu (a) vize, (b) sağlık sigortası, (c) ders seçimi, (d) konaklama ayarlanması ve (e) diğer olmak üzere sonda maddeleri yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 12’de Erasmus+ Yüksöğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne başlamadan önce en çok zorlanılan süreçlere ilişkin soruda katılımcıların cevapları incelendiğinde vize ve ders seçimi kategorileri bulunmuştur. Vize kategorisinde, evrak toplama ($n = 5$) ve elçilik randevu sorunu ($n = 3$) ve ders seçim kategorisinde, eşleştirme sorunu ($n = 5$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 12

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne Başlamadan Önce En Çok Zorlandığı Aşamalara İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Vize	Evrak toplama	5	“Zorlandığım iki aşamadan biri vize için gerekli evrakların toplanması...”(K2) “...vize sürecinde elçilik birçok evrak istedi, onları toplamak baya vaktimi aldı.” (K7)
	Elçilik randevu sorunu	3	“Elçilikten randevu almama rağmen defalarca kez iptal olmasından dolayı vizemi elçilikten değil özel bir şirketten aldım.” (K4) “Vize almakta çok zorlandım çünkü vize veren kurumun randevu sistemi çok yoğun.” (K10)
	Uzun süren vize sonucu	1	“Başvurduktan sonra vizemin çıkması yaklaşık 63 gün sürdü.” (K3)
Ders seçim	Eşleştirme sorunu	5	“...birebir ders eşleşmesi kuralı yüzünden sadece 7 ders seçebildim...”(K2) “Derslerin içeriğinin aynı olması beklendi.” (K5) “Derslerin neredeyse aynı olması bekleniyordu.” (K7)
	Yetersiz ders sayısı	1	“...ders seçimlerim beni çok zorladı bu da son sınıf olduğum için...”(K5)

Tablo 12 incelendiğinde katılımcıların, Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne başlamadan önce en çok vize ve ders seçim sürecinde zorlandıkları görülmektedir.

Vize sürecinde zorlandıklarını belirten katılımcılar, daha çok evrak toplama ($n = 5$) işlerinde sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla ilgili K2, “Zorlandığım iki aşamadan biri vize için gerekli evrakların toplanması ve sonrasında vize merkezlerinden randevu bulmaktı.” ifadesi ile hem evrak toplama sürecinde hem de randevu sürecinde yaşadığı zorluğu dile getirmiştir. Bir diğer katılımcı ise bu soruda “Öncesinde olması

gereken belgeleri yetersiz ya da geç bilgilendirilmeden dolayı tekrar tekrar uğraşlar sonucunda hazırladım.” (K4) diyerek evrak sürecinde yaşadığı sıkıntının nedenini belirtmiştir. Yine aynı soruda K7, “Başta vize sürecinde elçilik birçok evrak istedi, onları toplamak bayağı vaktimi aldı.” ve K11, “En zorladığım konu vize konusuydu. Evrak işlerinin uzunluğu danışacak insan bulamamam, dolandırıcılar gibi bir sürü işle uğraşım.” ifadeleri ile evrak toplama sürecinin uzunluğundan ve bu süreçte yaşadıkları farklı zorlukları belirtmiştir. Bazı katılımcılar elçilik randevu sorunlarını ($n = 3$) şu cümlelerle dile getirmiştir; “Elçilikten randevu almama rağmen defalarca kez iptal olmasından dolayı vizemi elçilikten değil özel bir şirketten aldım. Bu bana zaman kaybettirdi.” (K4) ve “Vize almakta çok zorlandım çünkü vize veren kurumun randevu sistemi çok yoğun. Bu yüzden vizem geç çıktı ve Erasmus sürecime 1 hafta geç başladım.” (K10). Katılımcılardan K3, vize süreci ile ilgili yaşadığı sorunu şu cümlelerle dile getirerek; “Başvurduktan sonra vizemin çıkması yaklaşık 63 gün sürdü. Çok stresli bir süreçti.” uzun süren vize sonucu sorununu ($n = 1$) dile getirmiştir.

Katılımcıların Yükseköğretim Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ne başlamadan önce en çok zorlandıkları diğer aşamanın ders seçimleri olduğu görülmektedir. Ders seçim sürecinde katılımcıların yarısı, ders eşleştirme sorunu ($n = 5$) yaşadığını belirtmiştir. K5, “Derslerin içeriğinin aynı olması beklendi. Farklı bir okul olması ve yurt dışında bölümümün tam karşılığı olmaması ders eşleştirmelerini zorlaştırmıştı.” ve K7, “Dersleri eşleştirme konusunda da biraz zorlandık. Derslerin neredeyse aynı olması bekleniyordu.” cümleleri ile ders eşleştirme sürecinde yaşadıkları sorunun ders içeriklerinin aynı olması beklentisi ile ilişkilendirmiştir. K8, bu soruda “Beni en çok zorlayan ders seçimleri olmuştu. İki üniversite arasındaki ders eşleştirmeleri beni çok zorlamıştı.” ifadesi ile ders eşleştirme sorununu dile getirmiştir. Bu soruda K5, ayrıca son sınıf olduğu için yeterli ders bulamadığından yaşadığı sorunu şu ifadeyle dile getirmiştir; “Birincisi ders seçimlerim beni çok zorladı bu da son sınıf olduğum için.”.

Katılımcıların hareketliliğe başlamadan önce en çok vize ve ders seçim aşamalarında zorluk yaşadıkları görülmektedir. Katılımcıların, vize sürecinde fazla evrak yükü, elçilikten randevu alamama gibi sorunlar yaşandığı görülmektedir. Katılımcıların, ders seçim sürecinde yaşadığı en büyük sorun, derslerin birebir aynı olması beklentisinden kaynaklanan ders eşleştirme sorunu olduğu görülmektedir.

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibe Miktarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “*Program kapsamında verilen hibe miktarı hakkında görüşleriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 13’te program kapsamında verilen hibe miktarına ilişkin soruda katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde *yetersiz* ($n = 8$) ve *yeterli* ($n = 3$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 13

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Verilen Hibe Miktarına İlişkin Görüşleri

Kodlar	<i>n</i>	Örnek İfadeler
Yetersiz	8	“...hibe miktarını düşük buluyorum.” (K1) “Okulun verdiği hibe güzel bir destek ancak ne yazık ki tek başına yeterli değil.” (K4) “Kesinlikle yeterli olmadığını düşünüyorum.” (K9) “Yeterli bulmuyorum. Ben Polonya’ya, yani görece ucuz sayılan bir ülkeye gitmeme rağmen benim sadece konaklama ücretimi karşıladı.” (K10) “Okul tarafından bana sağlanan hibe ise toplam hibemin %70’i idi. ... bu hibe yeterli sayılmamaktadır.” (K7) “...eğer hibenin tamamı veriliyor olsa problem yaşamazdık ancak hibe miktarının birazı geri döndükten sonra verilecek şekilde ayarlanmış.” (K11)
Yeterli	3	“...hibeler de dikkatli harcama yaptığınızda yeterliydi.” (K2) “...hibe miktarı Çek Cumhuriyeti için yeterliydi.” (K3) “...verilen hibe Polonya için yeterliydi.” (K5)
Çeşitli aktiviteler için yetersiz	2	“...diğer ülkelere geçmek ve yeni yerler görmek için içine girince hibe tam olarak yetmiyordu.” (K3) “...seyahat gibi diğer aktiviteler için yetersiz kaldığı söylenebilir.” (K5)

Tablo 13 incelendiğinde katılımcıların tamamına yakını, program kapsamında verilen hibe miktarının yetersiz ($n = 8$) olduğunu belirtmiştir. Bununla ilgili K1, “*Gazi Üniversitesinin verdiği hibe miktarını düşük buluyorum.*” ve K4, “*Okulun verdiği hibe güzel bir destek ancak ne yazık ki tek başına yeterli değil.*” ifadeleri ile verilen hibe miktarını düşük bulduğunu dile getirmiştir. K1 ve K4 verilen hibe miktarının kendi üniversiteleri tarafından belirlendiğini ve verildiğini belirtse de hibe miktarları Avrupa Komisyonu tarafından belirlenmektedir. Aynı soruda K6, “*Erasmus’a gittiğim yer öğrenci şehri olmasına rağmen aylık hibe miktarının üzerine 200 ila 350 avro arasında kendim eklemek zorunda kaldım.*”; K9, “*Kesinlikle yeterli olmadığını düşünüyorum.*” ve K10, “*Yeterli bulmuyorum. Ben Polonya’ya, yani görece ucuz sayılan bir ülkeye gitmeme rağmen benim sadece konaklama ücretimi karşıladı.*” ifadeleri ile verilen hibe miktarının yetersiz olduğunu net bir şekilde ifade etmişlerdir. İki katılımcı ise verilen hibelerin iki taksit hâlinde verilmesinden dolayı hibeleri yetersiz bulduklarını şu cümleler ile ifade etmişlerdir; “*İtalya’da aylık giderim ortalama 600 avro idi. Okul tarafından bana sağlanan hibe ise toplam hibemin %70 i idi. Yani 1738 avro hibe sağlandı. Bunu 6 aya böldüğümüzde aylık yaklaşık 290 avro yapmaktadır. Kısacası bu hibe yeterli sayılmamaktadır.*” (K7) ve “*Hibe konusunda da eğer hibenin tamamı veriliyor olsa problem yaşamazdık ancak hibe miktarının birazı geri döndükten sonra verilecek şekilde ayarlanmış. Bu yüzden cebinizden harcamak zorunda kalıyorsunuz.*”(K11).

Katılımcıların bir kısmı program kapsamında verilen hibe miktarını yeterli ($n = 3$) bulmaktadır. K2, “*Yeni sözleşme dönemindeki hibe miktarları gayet yeterli ama benim dönemimdeki hibeler de dikkatli harcama yaptığınızda yeterliydi.*” ifadesi ile verilen hibenin dikkatli harcanırsa yeterli olduğunu belirtmiştir. K3, “*Aslında hibe miktarı Çek Cumhuriyeti için yeterliydi.*” ve K5, “*Benim gittiğim dönemde Polonya’nın kendi para birimi vardı ve avro bu para biriminin iki katıydı. Bu yüzden verilen hibe miktarı bana yetmişti. Okulun yurduna verdiğim ücret gayet makuldü. Bu yüzden verilen hibe Polonya için yeterliydi.*” ifadeleriyle verilen hibelerin kendi ülkeleri için yeterli olduğunu söyleyerek

aslında verilen hibe miktarının gidilen ülkelerin yaşam şartlarına göre yeterli olup olmadığı konusuna değinmişlerdir.

Katılımcılardan bazıları program kapsamında verilen hibe miktarının çeşitli aktivitler için yetersiz ($n = 2$) olduğunu belirtmiştir. Program kapsamında verilen hibe miktarını temel ihtiyaçlar için yeterli bulan K3 “*Fakat oradan diğer ülkelere geçmek ve yeni yerler görmek için içine girince hibe tam olarak yetmiyordu. Belki hibenin bir miktar arttırılması öğrencilerin yeni yerler görmeleri için daha faydalı olabilir.*” ve K5 “*Hibeler ülke içinde yaşam için yeterli ama seyahat gibi diğer aktiviteler için yetersiz kaldığı söylenebilir.*” ifadeleri ile verilen hibe miktarının ülke içinde giderler için yeterli olduğunu fakat farklı ülkeleri gezmek gibi bir aktivite için yeterli olmadığını belirtmiştir.

Katılımcıların görüşleri değerlendirildiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun program kapsamında verilen hibe miktarını yetersiz bulduğu, bazı katılımcıların gittikleri ülkelerin ekonomik şartlarına göre nispeten hibe miktarını yeterli buldukları fakat hibe miktarının ülke içinde giderler için yeterli olsa dahi farklı ülke görmek gibi aktiviteler için yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği

Kapsamında Yurt Dışında Geçirdikleri Tüm Sürece İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “Yurt dışında geçirdiğiniz bütün süreci nasıl değerlendirirsiniz?” temel sorusu (a) zorlandığınız durumlar ve (b) memnun kaldığınız durumlar olmak üzere sonda maddeleri ile yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 14’te Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında yurt dışında geçirilen bütün sürece ilişkin soruda katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde zorlanılan durumlar ve memnun kalınan durumlar kategorileri bulunmuştur. Zorlanılan durumlar kategorisinde, yerel dili bilmeme ($n = 6$), İngilizce pratiği olmaması ($n = 4$) ve

kötü konaklama şartları ($n = 4$); memnun kalınan durumlar kategorisinde, yeni insanlar, yerler ve kültürler tanıma imkânı ($n = 8$) ve ülkenin yaşam koşulları ($n = 4$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 14

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Yurt Dışında Geçirdikleri Tüm Sürece İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Zorlanılan durumlar	Yerel dili bilmeme	6	“Zorlandığım durumların başında İspanyaya ilk gittiğim zaman hiç İspanyolca bilmememi ...” (K1) “İngilizce bilerek gittim ama bu pek işe yaramadı çünkü gittiğim ülkede İngilizce bilen kişi sayısı gerçekten çok az.” (K9)
	İngilizce pratiği olmaması	4	“İngilizce biliyordum fakat pratiğim yoktu...” (K3) “İngilizce dil seviyemin iyi olmamasından kaynaklı iletişim yönünden ilk aylar biraz sıkıntı yaşadım.” (K7) “...hiç konuşma pratiğim olmadığı için başlarda konuşmakta çekiniyordum.” (K10)
	Kötü konaklama şartları	4	“Kaldığımız yurdun eski ve pek temiz olmaması biraz bizi zorluyordu...” (K4) “Bir de ilk başta konaklama konusunda biraz sıkıntı yaşadım.” (K7) “...konaklama ayarlamak da zorlandım ama bir şekilde çözdüm. (K11)
	Aile özlemi ve yalnızlık duygusu	2	“...orada 5 ay kaldım ve daha önce hiç o kadar ayrı kalmamıştım.” (K3) “Yeni bir ortam tanımak ve yalnız olmak biraz zordu.” (K5)
	Ülkenin kötü iklim şartları	1	“İlk gittiğimde şubat ayı kış olduğu için hava ve saat farklılığı beni etkilemişti.” (K4)
	Yerel kültüre alışamama	1	“İlk gittiğim zamanlarda kültüre alışmak da zorlandım.” (K8)
Memnun kalınan durumlar	Yeni insanlar, yerler ve kültürler tanıma imkânı	8	“Memnun kaldığım birçok durum var elbette, yeni arkadaşlar edinmek, İspanyol kültürüyle iç içe oluşum...” (K1) “Yeni yerler gördüm, farklı kültürden insanlar tanıdım...” (K2) “Fakat beni en çok memnun eden nokta farklı ülkeleri gezebilmektir.” (K3) “Edindiğim arkadaşlıklardan ... çok memnun kaldım.” (K6)
	Ülkenin yaşam koşulları	4	“...Almanya’daki disiplin ve düzenden oldukça memnun kaldım. Orada yaşadığım şehirdeki hayatın ucuzluğu beni oldukça memnun etti.” (K6) “Avrupa’daki yaşam tarzı hoşuma gitti diyebilirim.” (K8) “Fiyatlar, ürün çeşitliliği, insanlar her şey çok iyiydi.” (K9)
	Hocaların ilgisi	2	“...hocalar tek tek öğrenciler ile ilgileniyorlardı.” (K5) “...bölüm hocalarının bana karşı ilgisi iyiydi.” (K7)

Tablo 14 incelendiğinde katılımcıların çoğu gittikleri ülkenin yerel dili bilmemelerini ($n = 8$) yurt dışında zorlandıkları durum olarak belirtmiştir. Bununla ilgili K1, “Zorlandığım durumların başında İspanya’ya ilk gittiğim zaman hiç İspanyolca bilmememi, şehirde (Cadiz) İngilizce bilen kişi sayısının çok az olması ve bilseler de konuşmamalarıydı.” ve

K9, “İngilizce bilerek gittim ama bu pek işe yaramadı çünkü gittiğim ülkede İngilizce bilen kişi sayısı gerçekten çok az. Bilseler bile aksanları çok anlaşılmasa olduğu için iletişimde problemler yaşadım.” ifadeleri ile gittikleri ülkedeki yerel dili bilmemelerinden kaynaklanan yaşadıkları zorluğu belirtmiştir. Bunun yanı sıra İngilizce konuşma pratiği olmadığı (n = 4) için zorluk yaşadığını ifade eden katılımcılarda bulunmaktadır. K3, “Son olarak da İngilizce diyebilirim. Çünkü İngilizce biliyordum fakat pratiğim yoktu, özellikle sürecin başlarında konuşurken çok zorlandım.”, K7, “İngilizce dil seviyemin iyi olmamasından kaynaklı iletişim yönünden ilk aylar biraz sıkıntı yaşadım.” ve K10, “Ayrıca daha önce hiç konuşma pratiğim olmadığı için başlarda konuşmakta çekiniyordum.” ifadeleri ile İngilizce konuşma pratiği olmamasını yaşadıkları zorluk olarak dile getirmişlerdir.

İki katılımcı, aile özlemi ve yalnızlık duygusunun (n = 2) yurt dışında yaşadıkları zorluk olarak görmekte ve bu durumu şu cümleler ile ifade etmektedirler; “Tüm sürece bakıldığında zorlayan diğer durumlardan biri aile özlemiydi. Çünkü orada 5 ay kaldım ve daha önce hiç o kadar ayrı kalmamıştım.” (K3) ve “Yeni bir ortam tanımak ve yalnız olmak biraz zordu.” (K5).

Bir katılımcı yurt dışında geçirdiği süreçte ülkenin iklim şartlarını (n = 1) yaşadığı zorluk olarak ifade etmiş ve bu soruya “İlk gittiğimde şubat ayı kış olduğu için hava ve saat farklılığı beni etkilemişti. Hava çok erken kararıyordu ve günler kısacık.” (K4) ifadesiyle cevap vermiştir.

Katılımcılardan K8, yurt dışında geçirdiği süreç boyunca yaşadığı zorluğu ilk gittiği zaman kültüre alışamaması (n = 1) olarak şu cümleyle ifade etmiştir; “İlk gittiğim zamanlarda kültüre alışmakta zorlandım.”.

Katılımcılara yurt dışında geçirdikleri süreç içinde memnun kaldıkları durumlar sorulduğunda büyük çoğunluğu, program sayesinde yeni insanlar, yerler ve kültürler tanıma imkânı (n = 8) olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılardan K2, “Bahsettiğim gibi yaşadığım her şeyden memnun kaldım. Yeni yerler gördüm, farklı kültürden insanlar

tanıdım, her biriyle güzel zaman geçirdim. Bunları düşündüğümde bu sürecin tamamıyla olumlu bir etki bıraktığını söyleyebilirim.”; K3, “Fakat beni en çok memnun eden nokta farklı ülkeleri gezebilmektir. Görmek istediğim yerleri ziyaret etme fırsatı buldum. Farklı ülkeler gezerek yeni tecrübeler kazandım. Benim için bu programın en iyi yanı farklı kültürleri tanıyabilmek ve ziyaret edebilmek olduğunu söyleyebilirim.” ve K10, “Farklı ülkeler gezdim ve kültürler tanıdım. Kalıcı arkadaşlıklar geliştirdim.” ifadeleri ile yeni insanlar, yerler ve kültürler tanımaktan duydukları memnuniyete belirtmişlerdir.

Katılımcıların bazıları, yurt dışında geçirdikleri süreçte memnun kaldıkları durumu gittikleri ülkenin olumlu yaşam koşulları (n = 4) olarak ifade etmişlerdir. Bununla ilgili olarak K6, “Gittiğim yer olan Almanya’daki disiplin ve düzenden oldukça memnun kaldım. Orada yaşadığım şehirdeki hayatın ucuzluğu ve tam bir öğrenci şehri olması da beni oldukça memnun etti.”, K8, “Avrupalı yaşam tarzını güzel buldum. Gittiğim yer turistik bir yerdi bu da güzeldi.” ve K9, “Çoğu şeyden memnun kaldım. Fiyatlar, ürün çeşitliliği, insanlar her şey çok iyiydi.” ifadeleri ile ülke koşullarından duydukları memnuniyeti dile getirmiştir.

İki katılımcı, yurt dışında geçirdikleri süreçte hocaların ilgisinden (n = 2) memnun kaldıklarını şu ifadelerle dile getirmiştir; “Gittiğim dönem pandemi dönemi olduğu için derslere katılım çok azdı ve hocalar tek tek öğrenciler ile ilgileniyorlardı. Bu sayede dersler online olmasına rağmen hocalarla güzel bir iletişim kurdum. Bu da derslere katılımımı iyi yönde etkiledi.” (K4) ve “Üniversitedeki personel ve bölüm hocalarının bana karşı ilgisi iyiydi.” (K7).

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden Döndükten Sonra Zorlandığı Aşamalara İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “Döndükten sonraki süreçte zorlandığınız aşamalar nelerdir?” temel sorusu (a) dersleri saydırma, (b) kalan hibe ödemeleri ve (c) eski düzene

alışma sonda maddeleri ile yöneltmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 15’te Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden döndükten sonra zorlanılan aşamalara ilişkin soruda katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiğinde *ders saydırma, kalan hibe ödemesi, gitmeden önceki düzene alışamama*, kategorileri bulunmuştur. Ders saydırma kategorisinde, saydırma işleminin geç kalması ($n = 3$); kalan hibe ödemesi kategorisinde, hibenin geç yatması ($n = 4$); gitmeden önceki düzene alışamama kategorisinde sosyal hayata uyum sağlayamama ($n = 5$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 15

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden

Döndükten Sonra Zorlandığı Aşamalara İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Ders saydırma	Saydırma işleminin geç kalması	3	“Döndükten sonra en zor süreç benim için ders saydırma süreci oldu çünkü karşı üniversiteden transkript geç geldi.” (K3) “Dersleri saydırma süreci de zordu ama o konuda koordinatörüm elinden geleni yaptı.” (K5)
	Sistem/dönem farklılığı	2	“Dersleri saydırmak da üniversiteler arasındaki sistemin farklılığından dolayı benim dönemimim uzamasına sebep oldu...” (K1) “...ikinci sınıfta gittiğim için ikinci sınıf derslerimden sadece bir dersi eşleştirebildim. Diğer eşleşen derslerim hep 3. Ve 4. sınıftandı...” (K4)
Kalan hibe ödemesi	Hibenin geç yatması	4	“...biraz geciktiğini düşünüyorum.” (K6) “Dönünce kalan evrakları toplamak biraz zaman aldı ve bunun sonucunda kalan hibemi almam için uzun bir süre beklememiz gerekti.” (K10)
Gitmeden önceki düzene alışamama	Sosyal hayata uyum sağlayamama	5	“Eski düzene alışmakta biraz zorluk çektim...” (K6) “İtalya’dan sonra Türkiye’deki ulaşım, ortam, eğitim sistemi vb. durumlara alışmam biraz zor oldu.” (K7) “fakat eski düzene hala alışamadım. Bir yıl geçti ama aklım hala orda.” (K9)
	Derslere uyum sağlayamama	2	“...döndükten sonra yeniden tam zamanlı öğrenci olarak tekrar derslere odaklanmak zordu. ..biraz adaptasyon sorunu yaşadım diyebilirim.” (K2) “Derslere adapte olmam biraz zor oldu.” (K5)

Tablo 15 incelendiğinde beş katılımcı döndükten sonraki süreçte ders saydırma ($n = 5$) işleminde zorluk çektiğini belirtmiştir. Ders saydırma işlemlerinde zorluk yaşayan katılımcılardan dördü, yaşadığı zorluğu işlemlerin geç kalması ($n = 4$) ile ilişkilendirmiştir.

Bununla ilgili K3, “Döndükten sonra en zor süreç benim için ders saydırma süreci oldu çünkü karşı üniversiteden transkript geç geldi. Bu yüzden işlemlerime geç başladım.”, K5, “Dersleri saydırma süreci de zordu ama o konuda koordinatörüm elinden geleni yaptı.” ve K11, “Dersleri saydırmak biraz uzun sürmüştü.” ifadeleri ile ders saydırma işlemlerinde yaşadıkları zorlukları belirtmiştir.

İki katılımcı ders saydırma sürecinde yaşadıkları zorluğu üniversiteler arası sistem farklılığından ($n = 2$) kaynaklandığını belirtmiş ve bu durumu şu ifadelerle dile getirmiştir; “Dersleri saydırmak da üniversiteler arasındaki sistemin farklılığından dolayı benim dönemimim uzamasına sebep oldu, laboratuvar dersleri Gazi Üniversitesinde teorik derslerden ayrı sayılıyorken karşı üniversitede bir ders adı altında teorik ve pratik olarak ayrışiyordu bu durumda da tek bir puan elde etmiş oluyordum buradaki laboratuvar derslerimin hiçbirini saydıramadım. Karşıdaki dersin kredisini 2’ye böldüğümde buradaki iki dersi kapsayıp yettiği hâlde kabul edilmedi.” (K1) ve “Zorlandığım şey ise ikinci sınıfta gittiğim için ikinci sınıf derslerimden sadece bir dersi eşleştirebildim. Diğer eşleşen derslerim hep 3. ve 4. sınıftandı fakat toplamda 5 ders eşleşmişti. . İkinci sınıfta ise bizim 8 dersimiz var. Ben 7 tanesini dönünce tamamlamaya başladım.” (K4).

Kalan hibe ödemesi kategorisinde zorluk yaşadığını dile getiren dört katılımcı, bunun kalan hibenin geç yatmasından ($n = 4$) kaynaklandığını dile getirmiştir. Bununla ilgili K6, “Kalan hibe ödemesinin ise evraklarımın erkenden hazır olmuş olmasına rağmen biraz geciktiğini düşünüyorum.”, K7, “Fakat evrak işlemleri yoğunluğu her zaman devam etti. Kalan hibeler gecikti.” ve K10, “Dönünce kalan evrakları toplamak biraz zaman aldı ve bunun sonucunda kalan hibemi almam için uzun bir süre beklememiz gerekti.” ifadeleri ile kalan hibenin geç yatmasından kaynaklanan yaşadıkları zorluğu dile getirmiştir.

Katılımcıların çoğu Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden döndükten sonra gitmeden önceki düzene alışmakta ($n = 7$) zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu kategoride dört katılımcı sosyal hayata uyum sağlamada ($n = 5$) zorlandığını, iki katılımcı ise derslere uyum sağlamada ($n = 2$) zorluk çektiğini belirtmiştir. Katılımcılardan

K4, “*Ne yazık ki ülkemde kendin güvende hissetmediğimi daha çok fark ettim. Litvanya çok küçük ve nüfusu az bir ülke. Fakat çok huzurlu ve refah seviyesi de yüksek bir ülke. Suç oranları çok az. Bu beni Türkiye’ye dönünce çok etkilemişti ve üzmüştü.*” ifadesi ile döndükten sonra sosyal hayata uyum sağlamada yaşadığı zorluğu öğrenim gördüğü ülkede hissettiği güveni kendi ülkesinde hissedememesi ile ilişkilendirmiştir. K6, “*Eski düzene alışmakta biraz zorluk çektim çünkü ülkem ben gittiğimdeki hayat pahalılığı açısından çok değişmiş. Bu yüzden ve Almanya’nın disiplin, düzeninden sonra buraya alışmak hâlâ zamanımı alıyor.*” ifadesi yaşadığı zorluğun nedenini hayat pahalılığındaki değişiklik ve öğrenim gördüğü ülkedeki disiplin ve düzeninin kendi ülkesinde olmaması ile ilişkilendirmiştir. Bununla ilgili K10 ise “*Bir yıl geçti ama aklım hâlâ orda. Buradaki yaşamım sıkıcı ve monoton geliyor. Alışmak gerçekten zor, çok özliyorum.*” ifadesi ile döndükten sonra sosyal hayata uyum sağlayamadığını belirtmiştir.

K2 ve K5 döndükten sonra derslere uyum sağlayamadıklarından ($n = 2$) döndükten sonra zorluk yaşadıklarını dile getirmiştir. Bununla ilgili K2, “*Yurt dışında kaldığınız sürece öğrenciliğin yanı sıra biraz da kültürel faaliyetler hayatınızda yer tutuyordu fakat döndükten sonra yeniden tam zamanlı öğrenci olarak tekrar derslere odaklanmak zordu. Bu açıdan biraz adaptasyon sorunu yaşadım diyebilirim.*” ifadesi ile döndükten sonra derslere uyum sağlamada yaşadığı zorluğu tekrar tam zamanlı öğrenci olmak ile ilişkilendirmiştir. K5 ise “*Tekrar geri mi gitmek istiyorum yoksa KPSS mi çalışmak istiyorum biraz kafam karışmıştı. Derslere adapte olmam biraz zor oldu.*” ifadesi ile döndükten sonra derslere uyum sağlamada yaşadığı zorluğu dile getirmiştir.

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği

Kapsamında Beklentilerinin Karşılanma Durumuna İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “*Erasmus+ Programı kapsamında beklentilerinizin karşılanma durumu nasıldır?*” sorusu yönetilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 16’da Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında katılımcıların beklentilerinin karşılanma durumlarının araştırıldığı soruda katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde *beklentim karşılandı* ve *beklentim karşılanmadı* kategorileri bulunmuştur. Beklentim karşılandı kategorisinde, yeni arkadaş, kültür ve yer tanıma ($n = 8$) ve yabancı dil gelişimi sağlama ($n = 3$) ve beklentim karşılanmadı kategorisinde daha çok ülke görememe ($n = 1$), akademisyenlerin düşük İngilizce seviyeleri ($n = 1$) ve derslerin yerel dilde verilmesi ($n = 1$) ifadeleri önce çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 16

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Kapsamında Beklentilerinin Karşılanma Durumuna Yönelik Görüşleri

/ Kategoriler	Kodlar	n	Örnek İfadeler
Beklentim karşılandı	Yeni arkadaş, kültür ve yer tanıma	8	“...tanıştığınız insanlar kalıcı arkadaşlıklar sağlaması da beni mutlu etti.” (K2) “En yakın arkadaşlarımı bu program sayesinde edindim.” (K4) “Beklentilerim dilimi geliştirmek, benim gibi Erasmus öğrencisi olan veya olmayan farklı kültürlerden insanlarla tanışmaktı. ... beklentilerimin karşılandığını söyleyebilirim.” (K7)
	Yabancı dil gelişimi sağlama	3	“...amacım dil seviyemi artırmaktı...programa katılma amacım tamamıyla karşılandı”(K2) “Beklentilerim dilimi geliştirmek, benim gibi Erasmus öğrencisi olan veya olmayan farklı kültürlerden insanlarla tanışmaktı.” (K6)
	Kişisel ve akademik gelişim sağlama	2	“Çünkü hem bölümümle ilgili dersleri farklı bir ülkede alma fırsatı buldum, farklı öğretim teknikleri öğrendim.” (K3) “Kişisel gelişim benim için önemliydi onu da sağladığımı düşünüyorum.”(K11)
Beklentim karşılanmadı	Daha çok ülke görememe	1	“...pandemi dönemine denk geldiği için istediğim kadar çok ülke gezemedim. Bu beni üzmüştü.” (K4)
	Akademisyenlerin düşük İngilizce seviyeleri	1	“...Hocaların İngilizcesi çok iyi olmadığı bu açıdan beklentilerimin tam karşılanmadığını düşünüyorum.” (K5)
	Derslerin yerel dilde verilmesi	1	“Ders dilinin İspanyolca olduğunu biliyordum gitmeden fakat herkes bana hocaların beni daha farklı (İngilizce) değerlendirebileceğine dair cesaretlendirmişti. Öyle olmadığını görünce biraz zorlandım.” (K1)

Tablo 16 incelendiğinde katılımcıların tamamına yakını Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında beklentilerinin karşılandığını belirtmiştir. Katılımcıların programa daha çok yeni arkadaş, kültür ve yer tanıma ($n = 8$) beklentisi ile katıldığı ve bu beklentilerinin karşılandığı görülmektedir. Katılımcılardan K2, *“Diğer bir önemli konu da orada tanıştığınız insanlar kalıcı arkadaşlıklar sağlaması da beni mutlu etti.”*; K5, *“Yeni kültürleri görmek konusunda Polonyalı arkadaşlarımla evinde kaldım, onların aile ortamlarını gördüm. Bu yönden beklentimin fazlasıyla karşılandığını düşünüyorum.”*, ve K8, *“Erasmus+ Programı kapsamındaki neredeyse tüm beklentilerim karşılandı. Beklentilerim dilimi geliştirmek, benim gibi Erasmus öğrencisi olan veya olmayan farklı kültürlerden insanlarla tanışmaktı.”* ifadeleri ile programdan beklentilerinin karşılandığını belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları programdan bekletilenlerinin yabancı dil gelişimi sağlamak ($n = 3$) olduğunu ifade etmiştir. Bununla ilgili olarak K2, *“Yine bahsettiğim gibi amacım dil seviyemi artırmak, bir network kurmak ve hayatımda işime yarayacak tecrübeler edinmek ve programa katılma amacım tamamıyla karşılandı, istediğim şeyleri elde ettiğimi söyleyebilirim.”* ve K6, *“Erasmus+ Programı kapsamındaki neredeyse tüm beklentilerim karşılandı. Beklentilerim dilimi geliştirmek, benim gibi Erasmus öğrencisi olan veya olmayan farklı kültürlerden insanlarla tanışmaktı.”* ifadeleri ile diğer beklentilerinin yanı sıra yabancı dil gelişimi beklentisinin karşılandığını ifade etmiştir.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden beklentisinin kişisel ve akademik gelişim ($n = 2$) olduğunu belirten iki katılımcı olmuştur. K3’ün *“Çünkü hem bölümümle ilgili dersleri farklı bir ülkede alma fırsatı buldum hem de farklı öğretim teknikleri öğrendim.”* ifadesi akademik gelişim beklentisinin karşılandığını, K11’in *“Kişisel gelişim benim için önemliydi onu da sağladığımı düşünüyorum.”* ifadesi ile kişisel gelişim beklentisinin karşılandığını belirtmiştir.

Üç katılımcı program kapsamında bazı beklentilerinin karşılanmadığını ($n = 3$) belirtmiştir. Bununla ilgili K4, *“Elbette pandemi dönemine denk geldiği için istediğim kadar çok ülke*

gezemedim. Bu beni üzmüştü. Benim amacım sadece Litvanya’da kalmak değildi. Diğer birçok ülkeleri gezip görmek istiyordum ki birçok öğrenci zaten böyle yapıyordu.” ifadesi programdan beklentisinin daha çok ülke görmek ($n = 1$) olduğunu fakat bu beklentisinin pandemi dolayısıyla karşılanmadığını ifade etmiştir. K5, “Diğer yandan hocaların İngilizcesi çok iyi olmadığını bu açıdan beklentilerimin tam karşılanmadığını düşünüyorum.” ifadesi ile misafir olunan üniversitedeki akademisyenlerin İngilizce seviyelerinin düşük olması ($n = 1$) beklentisini karşılamadığını ifade etmiştir. Programdan beklentisinin karşılanmadığını dile getiren bir diğer katılımcı K1 ise misafir olunan üniversitede derslerin yerel dilde verildiğini ($n = 1$) ve bu yüzden beklentisinin karşılanmadığını şu cümleler ile ifade etmiştir; “Ders dilinin İspanyolca olduğunu biliyordum gitmeden fakat herkes bana hocaların beni daha farklı (İngilizce) değerlendirebileceğine dair cesaretlendirmişti. Öyle olmadığını görünce biraz zorlandım.”

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nin Daha İyi Hale Getirilmesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki katılımcılara “Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’ni daha iyi hâle getirmek için ne gibi yenilikler/değişiklikler yaptınız?” sorusu yöneltilmiştir. Önemli olduğu düşünülen bazı cevaplar katılımcıların kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 17’de katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nin daha iyi hâle getirilmesine yönelik görüşlerinin araştırıldığı soruda katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde *program kapsamında iyileştirme* ve *program kapsamı dışında iyileştirme* kategorileri bulunmuştur. Program kapsamında iyileştirme kategorisinde, hibe miktarının artırılması ($n = 9$) ve ders denkliğinin daha esnek hâle getirilmesi ($n = 3$); program kapsamı dışında iyileştirme kategorisinde, daha detaylı bilgilendirme toplantılarının yapılması ($n = 4$) ve önceki Erasmus öğrencilerinin tecrübelerini paylaşması ($n = 4$) ifadeleri öne çıkan kodlar arasında yer almaktadır.

Tablo 17

Katılımcıların Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin Daha İyi Hale Getirilmesine Yönelik Görüşleri

Kategoriler	n	Örnek İfadeler
Program kapsamında iyileştirme	Hibe miktarının artırılması	9 “...hibe miktarını biraz arttırabilirdim.” (K3) “...kesinlikle hibelerin adil bir şekilde artması gerektiğini düşünüyorum.” (K4) “hibe miktarını o ülkenin aylık istediği garanti para kadar yapardım.” (K6) “Şahsen, hibenin artmasını isterdim.” (K9)
	Ders denkliliğinin daha esnek hale getirilmesi	3 “Çünkü ben ders denkleştirirken derslerin içeriği açısından çok zorlandım.” (K3) “Derslerin sayılmasında daha esnek olunmasını sağlardım.” (K5) “Derslerin tam karşılığı beklenilmemeli.” (K9)
	Evrak işleri ve süreçlerinin kolaylaştırılması	2 “evrakların elektronik sisteme entegre edilmesi ve bu şekilde zamandan tasarruf edilmesi öğrenciler için büyük kolaylık olurdu.” (K2)
Program kapsamı dışında iyileştirme	Daha detaylı bilgilendirme toplantılarının yapılması	4 “...bilgilendirme seminerleri düzenleniyor fakat yetersiz olduğunu düşünüyorum.” (K1) “Erasmus’a hak kazanan öğrenciler için bir bilgilendirme toplantısı tarzında bir şey yapılabilir diye düşünüyorum.” (K4) “Gitmeden önce daha kapsamlı bilgilendirmelerin yapılması daha iyi olacaktır.” (K11)
	Önceki Erasmus öğrencilerinin tecrübelerini paylaşması	4 “Daha önce gitmiş gelmiş gönüllü öğrenciler, yeni öğrencilerle onların sorularını yanıtlayabileceği platformlarda buluşturulabilir.” (K1) “Erasmus tecrübesi olan kişileri de bunlara dahil ederdim.” (K6) “Programa daha önce katılmış öğrencilerin deneyimlerinin paylaşılması yeni öğrencilerin işlerini kolaylaştıracaktır.” (K11)
	Bölüm koordinatörlerinin daha etkin olması	2 “Erasmus bölüm koordinatörlerine öğrenciyi daha iyi yönlendirmek adına daha fazla eğitim verilebilir.” (K1) “...daha tecrübeli bir bölüm koordinatörü değişikliği yapardım.” (K3)
	Konaklama ayarlanmasında yardım edilmesi	2 “Konaklama konusunda da okulların yardımcı olmasını bekliyorum.” (K8)

Tablo 17 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğu program kapsamında iyileştirmelerin yapılması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların neredeyse tamamı Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin daha iyi hâle getirilmesinde program kapsamında verilen hibe miktarının artırılması ($n = 9$) gerektiğini dair görüşlerini belirtmiştir. Bununla ilgili K1, “*Hibe desteği ve hibe destek süresini artırarak.*” ve K6 “*Erasmus+ öğrenci öğrenim hareketliliğini daha iyi hâle getirmek için öncelikle hibe miktarını o ülkenin aylık istediği garanti para kadar yapardım. Yani hibe miktarını*

arttırdım. 6 ay yerine en az 1 yıl olarak süreyi değiştirmek isterdim.” ifadeleri hem hibe miktarının artması hem de hibe verilen sürenin uzatılması gerektiğini; K4, “Bu dönem için konuşacak olursak da kesinlikle hibelerin adil bir şekilde artması gerektiğini düşünüyorum.”; K7, “Öncelikle hibe tutarında ciddi bir değişiklik şarttır.”; K9 “Şahsen, hibenin artmasını isterdim.” ve K10, “Hibenin artırılmasını sağladım çünkü hibeler gerçekten yetersiz.” ifadeleri ile hibe miktarının artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları programın daha iyi hâle getirilmesi için program kapsamında yapılacak iyileştirmeler arasında ders denkliliğinin daha esnek hâle getirilmesi ($n = 3$) gerektiğini belirtmiştir. Katılımcılardan K5, “Derslerin sayılmasında daha esnek olunmasını sağladım. Çoğu öğrenci Erasmus yapmak istiyor ama ders konusunda sıkıntı yaşıyor bu yüzden daha çok yardımcı olunmasını isterdim.”; K9, “Öğrencilere böyle bir hak veriliyorsa bence ders seçimleri bu kadar zor olmaması gerekir. Derslerin tam karşılığı beklenilmemeli.” ifadeleri ile ders denklilikleri konusunda biraz daha esnek olması hâlinde programın daha iyi hâle geleceğine dair görüşlerini bildirmişlerdir.

Programın daha iyi hâle gelmesi için program kapsamında evrak işlerinin ve süreçlerinin kolaylaştırılması ($n = 2$) gerektiğini düşünen iki katılımcı bulunmaktadır. Katılımcılardan K2, “En zorlandığım kısım evrak işleri olduğu için bu konuda tavsiyelerim olabilir. Tüm evrakların elektronik sisteme entegre edilmesi ve bu şekilde zamandan tasarruf edilmesi öğrenciler için büyük kolaylık olurdu.” ve K7, “Önceden Erasmus’a giden öğrencilerin bulunduğu bir elektronik ortam oluşturulmalıdır ki aynı ülkeye giden ve gidecek olanların işlemleri daha rahat yürütülsün.” ifadeleri evrak işlerinin çevrim içi platformlar aracılığıyla yapılmasının programı daha iyi hâle getireceğini belirtmiştir.

Bazı katılımcılar Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliği’nin daha iyi hâle gelmesi için program kapsamı dışında bazı iyileştirmelerin yapılması gerektiğini belirtmiştir. Dört katılımcı daha detaylı bilgilendirme toplantıları yapılarak ($n = 4$) bu iyileştirmenin sağlanabileceğini ifade etmiştir. Bununla ilgili K1, “Evet bilgilendirme seminerleri düzenleniyor fakat yetersiz olduğunu düşünüyorum.” ve K11, “Gitmeden önce

daha kapsamlı bilgilendirmelerin yapılması daha iyi olacaktır.” ifadeleri ile yapılacak daha kapsamlı toplantıların programın daha iyi hâle gelmesinde gerekli gördüklerini ifade etmiştir.

Bazı katılımcılar programın daha iyi hâle gelmesinde önceki Erasmus öğrencilerinin tecrübelerinin ($n = 4$) çeşitli platformlarda yeni öğrencilerle paylaşılmasını önemli bulduklarını belirtmiştir. K1, *“Daha önce gitmiş gelmiş gönüllü öğrenciler, yeni öğrencilerle onların sorularını yanıtlayabileceği platformlarda buluşturulabilir.”* ve K11, *“Programa daha önce katılmış öğrencilerin deneyimlerinin paylaşılması yeni öğrencilerin işlerini kolaylaştıracaktır.”* ifadeleri ile önceki Erasmus öğrencilerinin tecrübelerinin paylaşımının sağlanmasının programın daha iyi hâle gelmesindeki öneminden bahsetmişlerdir.

Programın daha iyi hâle gelmesinde bölüm koordinatörlerinin rolü olduğunu düşünen katılımcılar da bulunmaktadır. İki katılımcı bölüm koordinatörlerinin daha etkin olmasının ($n = 2$) programın daha iyi hâle gelmesinde gerekli olduğunu şu cümleler ile ifade etmiştir; *“Erasmus bölüm koordinatörlerine öğrenciyi daha iyi yönlendirmek adına daha fazla eğitim verilebilir.”* (K1) ve *“Bilgi alışverişinin daha sağlıklı olması için daha tecrübeli bir bölüm koordinatörü değişikliği yapardım. Çünkü programla ilgili bölümü ilgilendiren konularda zorlandım.”* (K3).

Programın daha iyi hâle gelmesinde program kapsamı dışında yapılacak iyileştirmeler arasında konaklama ayarlamasında yardım edilmesi ($n = 2$) gerektiğini belirten bazı katılımcılar olmuştur. Bununla ilgili, K7, *“Konaklama ücreti ve yeri ayarlanmalıdır.”* ve K8 *“Konaklama konusunda da okulların yardımcı olmasını bekliyorum.”* ifadeleri ile konaklama ayarlanmasında yapılacak yardımların programın daha iyi hâle gelmesinde gerekli olduğunu ifade etmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın genel amacı olan eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği deneyimlerinin gitmeden önce, hareketlilik esnasında ve döndükten sonraki süreçlerinin derinlemesine incelenmesine ilişkin sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne daha çok yabancı dil gelişimlerini sağlamak amacıyla katıldığı sonucuna varılmıştır. Yabancı dil gelişimi kapsamında öğrencilerin, dil becerilerini geliştirme, yabancı dili kullanma ve ikinci yabancı dil öğrenme isteği programa katılmalarının gerekçeleri olarak tespit edilmiştir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin yabancı dil gelişiminden sonra programa en çok katılma gerekçesi yurt dışı deneyimi kazanmak olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin, yurt dışında yaşamak, yeni bakış açısı kazanmak ve yurt dışında eğitim almak amacıyla programa dahil olduğu tespit edilmiştir. Programa mesleki ve kişisel gelişim sağlamak için katıldığı belirten öğrencilerin de olduğu görülmektedir. Öğrencilerin program sayesinde elde edecekleri deneyimin gelecekteki meslek hayatlarında katkısı olacağı düşüncesi programa katılma gerekçesi olarak gösterilebilir. Araştırmanın sonuçları, yapılan diğer çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Şahin (2019), yaptığı çalışmada öğrencilerin programa daha çok dil geliştirmek ve yeni insan ve kültürler tanımak amacıyla katıldığını tespit etmiştir. Adanır (2019), yaptığı çalışmada öğrencilerin programa akademik amaçlardan çok yeni kültürler görmek ve yabancı dilini geliştirmek amacıyla gittiğini belirtmiştir. Kohn da (2015) yaptığı çalışmada benzer sonuçlara ulaşmış, öğrencilerin programa dil gelişimi sağlamak için katıldığını ortaya çıkarmıştır. Certel (2019) ve Sarıtaş (2011) ise bu çalışmanın tersine öğrencilerin programa daha çok akademik amaçlarla katıldığı sonucuna varmıştır. Genel olarak yapılan çalışmalara da bakıldığında öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedenleri ile bu çalışmanın sonuçları benzerlik göstermektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin çoğunluğunun, Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazandıktan sonra ev sahibi üniversite ve misafir olunan üniversitenin desteğini yeterli bulduğu sonucuna varılmıştır. Fakat az da olsa ev sahibi üniversitenin desteğini yetersiz bulan öğrenciler de bulunmaktadır. Ev sahibi üniversite Erasmus Ofisinin ve bölüm koordinatörünün desteğini bir çok öğrenci yeterli bulurken az sayıda öğrencinin ev sahibi üniversite Erasmus Ofisinin ve bölüm koordinatörünün desteğini yetersiz bulduğu tespit edilmiştir. Arştırmaya katılan tüm öğrenciler, misafir olunan üniversite Erasmus Ofisi ve bölüm koordinatörünün desteğini yeterli bulmuştur. Literatürde yapılan diğer çalışmalara bakıldığında Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazanan öğrencilere ev sahibi üniversite desteği ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamış fakat misafir olunan üniversite desteği ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Sarıtaş (2011), yaptığı çalışmada Yükseköğretim Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılan öğrencilerin misafir olunan üniversite Erasmus Ofisinin desteğinden memnun kaldığı sonucuna varmıştır. Özdem (2013), yaptığı çalışmada Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılan öğrencilerin çoğunluğunun misafir olunan üniversitenin öğretim üyelerinin desteğinden memnun kaldığı sonucuna varmıştır. Ünal (2011), Endes (2013) ve Kohn (2015) da yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlara varmıştır. Bu anlamda araştırmanın sonuçları, diğer çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne başlamadan önce, daha çok vize ve ders seçim süreçlerinde zorluk yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin vize sürecinde daha evrak toplama ve elçilikten randevu alma sürecinde zorlandığı tespit edilmiştir. Ders seçme sürecinde de öğrencilerin zorluk yaşadığı görülmüştür. Ders seçimlerinde yaşanan zorluğun daha çok ev sahibi üniversite ile misafir olunan üniversitenin derslerini eşleştirirken ev sahibi üniversite koordinatörü ve / veya ilgili birimlerin birebir ders denkliği beklentisinden kaynaklanığı tespit edilmiştir. Tekin ve Gencer (2013) ve Sancak (2009) yaptıkları çalışmada bu çalışma ile benzer sonuçlara varmış, öğrencilerin ders eşleştirme sorunları yaşadıklarını ve bundan dolayı dönem kayıpları yaşadıkları ve programa karşı olumsuz düşünceler geliştirdiklerini tespit etmiştir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin neredeyse tamamının Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında verilen hibe miktarını yetersiz bulduğu, çok az öğrencinin ise hibe miktarını yeterli bulduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen hibenin ancak seyahat, konaklama gibi ana masrafları karşıladığı bunun dışında diğer giderler için yetersiz olduğu, hibe miktarını yeterli bulan öğrencilerin de hibelerini azami ölçüde dikkatli kullandıkları ve gittikleri ülkelerin nispeten ekonomik açıdan uygun ülkeler olduğu tespit edilmiştir. Yapılan diğer çalışmalara bakıldığında da benzer sonuçlar görülmektedir. Aybar (2016), yaptığı çalışmada öğrencilerin çoğunluğunun verilen hibe miktarını yetersiz bulduğu sonucuna varmıştır. Sancak (2009), Özdem (2013) ve Kohn (2015), yaptıkları çalışmada öğrencilerin verilen hibe miktarını yetersiz buldukları sonucuna varmıştır. Çelik (2018), yaptığı çalışmada bu araştırmanın sonucundan farklı olarak öğrencilerin hibe miktarını yeterli bulduğunu tespit etmiştir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında yurt dışında geçirdikleri süreçte en çok yerel dili bilmediklerinden, İngilizce pratiği olmamasından ve kötü konaklama şartlarından dolayı zorluk yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Sancak da (2009) yaptığı çalışmada bu çalışmanın sonucuna benzer sonuçlara

ulaşmış, öğrencilerin yerel dili bilmemeleri, ülkenin kültürüne alışamamalarından dolayı zorluk yaşadığını tespit etmiştir. Tekin ve Gencer (2013), yaptığı çalışmada öğrencilerin yerel dil bilmediklerinden Almanya’da sorun yaşadığını tespit etmiştir. Ersoy (2013), ve Şahin (2013), yaptıkları çalışmada öğrencilerin İngilizce pratiği olmamasından dolayı yurt dışında kaldıkları süreçte zorluklar yaşadıkları sonucuna varmıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında yurt dışında geçirdikleri süreçte yeni insanlar, kültürler ve yerler tanıma imkânından, misafir olunan ülkenin yaşam koşullarından ve misafir olunan üniversite akademisyenlerinin ilgisinden memnun kaldıkları sonucuna varılmıştır. Araştırmada elden edilen bu sonuç ile literatürde yapılan çalışmaların sonuçları benzerlik göstermektedir. Şahin (2007), yaptığı çalışmada öğrencilerin program kapsamında yeni insanları ve kültürleri tanımaktan memnuniyet duyduklarını tespit etmiştir. Sancak (2009), Ünal (2011), Kohn (2015) ve Endes (2015) yaptıkları çalışmada benzer sonuçlara varmıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden döndükten sonra ders saydırma, kalan hibe ödemesi ve gitmeden önceki düzene alışmakta zorluk yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin döndükten sonra dersleri saydırma sürecinde geç kaldığı, öğrencilere kalan hibe ödemelerinin geç yapıldığı, döndükten sonra sosyal çevreye ve derslere uyum sağlamada zorluk yaşadığı tespit edilmiştir. Literatürde öğrencilerin hareketlilikten döndükten sonra yaşadıkları zorluklar ile ilgili yapılan bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin çoğunluğunun Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği’nden beklentisinin karşılandığı ve çok az sayıda öğrencinin beklentisinin karşılanmadığı sonucuna varılmıştır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin yeni arkadaş, kültür ve yer tanıma, yabancı dil gelişimi sağlama ve kişisel ve akademik gelişim sağlama beklentilerinin karşılandığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu sonucu literatürde yapılan diğer çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Sancak (2009) ve Endes (2015), yaptıkları çalışmada öğrencilerin farklı insanlar ve kültürler tanıma beklentilerinin

karşılandığı sonuca varmıştır. Ünal (2011) ve Ersoy (2013), yaptığı çalışmada öğrencilerin dil becerilerinin geliştiğini ve programın öğrencilerin bu beklentilerini karşıladığını tespit etmiştir. Çelik (2018) ve Kağnıcı (2018), yaptığı çalışmada öğrencilerin programdan kişisel gelişim yönünde beklentilerinin karşılandığını sonucuna varmıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin bazılarının Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında daha çok ülke göremediğinden, misafir olunan üniversitenin akademisyenlerinin İngilizce seviyelerinin düşük olmasından ve derslerin yerel dilde olmasından kaynaklı programdan beklentilerinin karşılanmadığı tespit edilmiştir.

Eğitim fakültesi öğrencilerine göre Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin daha iyi hâle getirilmesi için program kapsamında ve program kapsamı dışında iyileştirmelerin yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin, programın daha iyi hâle gelmesi için program kapsamında iyileştirme olarak hibelerin artırılması, ders denkliğinin daha esnek hâle getirilmesi ve evrak işlemlerinin kolaylaştırılması; program kapsamı dışında iyileştirme olarak daha detaylı bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi, önceki Erasmus+ öğrencilerinin tecrübelerinin yeni öğrenciler ile paylaşımı sağlanması, bölüm koordinatörlerinin daha donanımlı hâle getirilmesi ve konaklama ayarlamada ev sahibi ve misafir olunan üniversitenin destek sağlaması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin daha iyi hâle getirilmesi için öğrencilerin görüşlerini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Öneriler

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nin akademik boyutunun ve katkılarının önemine dikkat çekilmelidir. Üniversitelerin Erasmus Ofisleri ve ilgili akademik birimler, bu doğrultuda çalışmalar ile programın sadece kültürel ve dil programı olmadığı, temelde akademik bir program olduğu ve akademik katkılarının önemli olduğuna yönelik farkındalık oluşturmalıdır.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazanan öğrencilere ev sahibi üniversite Erasmus Ofisleri ve bölüm koordinatörlerinin desteği daha da artırılmalıdır. Ev sahibi üniversite Erasmus Ofisleri, yaptıkları bilgilendirme toplantılarını daha detaylandırmalı ve hak kazanan öğrenciler ile belirli sürelerde süreç değerlendirme toplantıları yapmalıdır. İlgili akademik birimler bölüm koordinatörü görevlendirmelerine önem vermeli, alanda bilgi sahibi, bu görevi yapmaya istekli öğretim üyelerini görevlendirmelidir. Erasmus Ofisleri, bölüm koordinatörlerinin daha donanımlı hâle gelmesi için gerekli bilgilendirme toplantılarını yapmalıdır.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazanan öğrencilere vize sürecinde destek sağlanmalıdır. Ulusal Ajans ve Dış İşleri Bakanlığı gibi üst kurumlar, elçilikler ile çeşitli protokoller yaparak öğrencilerin vize süreçlerinin daha rahat olmasını sağlamalıdır. Ev sahibi üniversitelerin ilgili birimleri, hak kazanan öğrencilerin ders eşleştirme süreçlerini kolaylaştırmalı ve ders içeriklerinin yüzde yüz aynı olması beklentisinde olmamalıdır.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği kapsamında verilen hibe miktarında artış yapılmalıdır ya da öğrencilerin seyahat, konaklama gibi temel giderleri için ek hibe desteği sağlanmalıdır. Ulusal Ajans, öğrencilerin hibeleri yetersiz bulduğunu, ciddi sıkıntılar yaşadığını ve bunun sonucu olarak programa ilginin azaldığını Avrupa Komisyonuna bildirmeli ve gerekli önlemleri almalıdır. Ev sahibi üniversiteler, hak kazanan öğrencileri maddi olarak desteklemeli, verilen hibelerin yanı sıra ek hibe tahsis edebilmek için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

Öğrencilerin yurt dışında geçirecekleri süreç içinde zorlanmamaları adına gidecekleri ülkenin yerel diline hazırlık yapmaları konusunda farkındalık oluşturulmalıdır. İngilizce seviyeleri düşük olan ya da konuşma pratiği az olan öğrencilere destek verilmelidir. Bu doğrultuda hak kazanan öğrencilerin yurt dışında dilsel problemler yaşamamaları adına ev sahibi üniversiteler hak kazanan öğrencilerine dil desteği sunmalıdır. Misafir olunan

üniversiteler, öğrencilere konaklama desteği vermeli, konaklama imkânı sunamayan üniversiteler, öğrencilere bu konuda rehberlik etmelidir.

Misafir olunan üniversite, öğrencilerin ders saydırma ve kalan hibe ödemesi gibi dönüş işlemlerinin zamanında yapılabilmesi için öğrencinin dönüş evraklarını zamanında hazırlamalıdır. Ev sahibi üniversite Erasmus Ofisleri de bu işlemlerin gecikmemesi adına sürecin takibini yapmalıdır. Öğrencilerin hareketlilikten döndükten sonra sosyal hayata ve derslere uyum sağlamasını kolaylaştırmak için ev sahibi üniversite ilgili birimleri tarafından oryantasyonlar düzenlenmelidir.

Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılmış öğrencilerin, programa yeni hak kazanan öğrencilere bilgi ve tecrübelerini aktarması sağlanmalıdır. Bu doğrultuda ev sahibi üniversite Erasmus Ofisleri ve ilgili birimleri, bu öğrencileri çeşitli platformlar aracılığıyla bir araya getirmeli ve tecrübe paylaşımını sağlamalıdır.

KAYNAKLAR

- Adanır, Y. (2019). Yükseköğretim öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının Erasmus programı hakkındaki görüşleri (Muş Alparslan Üniversitesi örneği). (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Altbach, P. G., & Knight, J. (2007). The internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305. <https://doi.org/10.1177/1028315307303542>
- Aybar, D. H. (2016). *Erasmus hareketlilik programının Türk kamu üniversitelerinin uluslararasılaşma sürecine etkisi: Akdeniz Üniversitesi örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Bakioğlu, A., & Certel, S. S. (2010). Erasmus programına katılan öğrencilerin akademik yaşantılarının nitel olarak incelenmesi. *Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 18(1-2), 37-62 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1316> sayfasından erişilmiştir.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388 <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>
- Batory, A., & Lindstrom, N. (2011). The power of the purse; supranational entrepreneurship, financial incentives, and European higher education policy. *Governance*, 24, 311-329. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.2011.01525.x>
- Bótas, P.C.P., & Huisman, J. A. (2013). Bourdieusian analysis of the participation of Polish students in the Erasmus programme: Cultural and social capital perspectives. *High Educ*, 66, 741-754. <https://doi.org/10.1007/s10734-013-9635-7>

- Bryła, P. (2015). The impact of international student mobility on subsequent employment and professional career: A large-scale survey among polish former Erasmus students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 176, 633-641. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.521>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Cantwell, B., & Maldonado-Maldonado, A. (2009). Four stories: confronting contemporary ideas about globalisation and internationalisation in higher education. *Globalisation, Societies and Education*, 7(3), 289-306. <https://doi.org/10.1080/14767720903166103>
- Commission of the European Communities (1993). *Green paper on the European dimension of education*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ca1f0e1a-7e3c-4093-ac92-b5ffd0c38082> sayfasından erişilmiştir.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*, (Çev. Ed: Bütün, M. & Demir, S. B.). 5. Baskı, Ankara: Siyasal.
- Çalık, T., & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 55-66. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/T0RFek5qUTA/kuresellesme-bilgi-toplumu-ve-egitim> sayfasından erişilmiştir.
- Çelik, K. (2018). *Üniversitelerdeki erasmus programlarının öğrencilerin sosyo-kültürel durumlarına etkisi üzerine bir araştırma: Aksaray Üniversitesi örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Gazi Üniversitesi Değişim Programları Birimi, (2022). *Tarihçe*. <https://erasmus.gazi.edu.tr/view/page/257392> sayfasından erişilmiştir.
- Dolga, L., Filipescu, H., Popescu-Mitroi, M. M. & Mazilescu, C. A. (2015). Erasmus mobility impact on professional training and personal development of students beneficiaries. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 1006-1013. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.235>

- Demir, A., & Demir, S. (2009). Erasmus programının kültürlerarası diyalog ve etkileşim açısından değerlendirilmesi: öğretmen adaylarıyla nitel bir çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 95-105. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/erasmus-programinin-kltrlerarasi-diyalog-ve-etklem-aisindan-deerlendrlmes-retmen-adaylariyla-ntel-br-alima-the- assesment-.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Endes, Y. Z. (2015). Overseas education process of outgoing students within the Erasmus exchange programme. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1408-1414. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.768>
- European Commission, (2017). *From Erasmus to Erasmus+: a story of 30 years* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_17_83 sayfasından erişilmiştir.
- EC, (2020). *10 million Erasmus participants and counting*. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_130 sayfasından erişilmiştir.
- EC, (2021). *What is Erasmus+?*. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en sayfasından erişilmiştir.
- Erasmus+ Programme Guide 2021. *European Commission*, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-programme-guide-2021> sayfasından erişilmiştir.
- Erasmus+ Annual Report 2020. *European Commission*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7bda9285-5cc4-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en> sayfasından erişilmiştir.
- Ersoy, A. (2013). Türk öğretmen adaylarının kültürlerarası deneyimlerinde karşılaştıkları sorunlar: Erasmus değişim programı örneği. *Eğitim ve Bilim*, 38(168). <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/1287/586> sayfasından erişilmiştir.

- Fiedero, H. M. (2017). *Erasmus experience: the impact on employability and development of skills*. (Yüksek lisans tezi). <https://www.repository.utl.pt/bitstream/10400.5/14804/1/DM-HMRF-2017.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kağnıcı, S. (2016). *The impact of EU mobility programmes on the construction of European Identity: a study on Turkish Erasmus students*, (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Knight, J. (2004). Internationalization remodeled: Definitions, approaches and rationales. *Journal of Studies in International Education*, 8(1), 5-31. <https://doi.org/10.1177/1028315303260832>
- Krzaklewska, E. & Krupnik, S. (2011). *The role of the Erasmus Programme in enhancing intercultural dialogue. Presentation of the results from the Erasmus Student Network survey 2007*. 4. Uluslararası Yükseköğretim Barselona Konferansı'nda sunulmuş bildiri, Barselona. https://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2099/5767/16_pap_Krupnik_Krazlewska.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Jacobone, V., & Moro G. (2015) Evaluating the impact of the Erasmus programme: Skills and European identity, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 40(2), 309-328, <https://doi.org/10.1080/02602938.2014.909005>
- Mitchell, K. (2015). Rethinking the “Erasmus effect” on European identity. *Journal of Common Market Studies*, 53(2), 330-348. <https://doi.org/10.1111/jcms.12152>
- Oborune, K. (2010). *The case study of the Erasmus programme in Latvia: Stereotypes and European identity*, (Yüksek lisans tezi). https://www.researchgate.net/publication/265189280_The_Case_Study_of_the_ERASMUS_Programme_in_Latvia_Stereotypes_and_European_Identity sayfasından erişilmiştir.

- Özdem, G. (2013). Yükseköğretim kurumlarında Erasmus programının değerlendirilmesi (Giresun Üniversitesi Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(1), 61-98. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/108160> sayfasından alınmıştır.
- Pepin, L. (2007). The history of EU cooperation in the field of education and training: How lifelong learning became a strategic objective. *European Journal of Education*, 42(1), 121-132. <https://doi.org/10.1111/j.1465-3435.2007.00288.x>
- Sancak, A. (2009). *Kültürlerarası diyalog açısından öğrenci değişim programları, Erasmus örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Serbest, F. (2005). Avrupa Birliği Yükseköğretim Programı Erasmus ve Türkiye'nin katılımı. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*. 4(2), 105-123. https://doi.org/10.1501/Avraras_00000000021
- Sigalas, E. (2009). Does Erasmus Student Mobility promote a European identity? *Webpapers on Constitutionalism & Governance beyond the State*. 2. <https://www.wiso.uni-hamburg.de/fachbereich-sowi/professuren/wiener/dokumente/conwebpaperspdfs/2009/conweb-2-2009.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Sigalas, E. (2010). Cross-border mobility and European identity: The effectiveness of intergroup contact during Erasmus year abroad. *European Union Politics*, 11(2), 241-265. <https://doi.org/10.1177/1465116510363656>
- Stilianos, P., Georgios, A., Vasilik, K., & Labros, S. (2013). The Erasmus student mobility program and its contrubition to multicultural education: the case of tecnological education institute of Thessaly. *Journal of Educational and Social Research* 3(3), 181-200. <https://doi.org/10.5901/jesr.2013.v4n3p181>
- Strong, D. (2015). *The construction of Erasmus student identity: A discourse historic approach*. (Doktora tezi). <https://eprints.bbk.ac.uk/> sayfasından erişilmiştir.

- Şahin, B. (2019). *Erasmus+ değişim programından yararlanan öğrencilerin görüşlerinin yönetsel açıdan incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Şahin, İ. (2007). *Perceptions of Turkish exchange students of European Union' Erasmus program*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Tekin, U., & Gencer, A. (2013). Effects of the Erasmus programme on Turkish universities students. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 109-122. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TVRVNU16a3dNQT09/effects-of-the-erasmus-programme-on-turkish-universities-and-university-students> sayfasından erişilmiştir.
- Teichler, U. (2004). Temporary study abroad: the life of Erasmus students. *European Journal of Education*, 39(4), 395-408. <https://doi.org/10.1111/j.1465-3435.2004.00193.x>
- Türkiye Ulusal Ajansı (2017). *Erasmus'tan Erasmus+ 'a 30 yılın hikâyesi*. <https://www.ua.gov.tr/media/jejdp0rl/erasmus-30-y%C4%B1l.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- UA, (2021a). *Türkiye Ulusal Ajansı program istatistikleri*. <https://www.ua.gov.tr/anasayfa/icerikler/temel-istatistikler/#gallery-3> sayfasından erişilmiştir.
- UA, (2021b). *Başkanlık*. <https://www.ua.gov.tr/kurumsal/baskanlik> sayfasından erişilmiştir.
- Ünal, M. (2011). *Avrupa Birliği Erasmus öğrenci öğrenim hareketliliği programının cipp (bağlam, girdi, süreç, ürün) modeline göre değerlendirilmesi*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/nitel-arastirma-yontemleri-9781111148461> sayfasından erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları için El Kitabı 2021 Sözleşme Dönemi, 2021. *Türkiye Ulusal Ajansı*. https://www.dogus.edu.tr/docs/default-source/default-document-library/2021-ulusal-ajans-erasmus-el-kitab%C4%B1.pdf?sfvrsn=491ec6f9_6 sayfasından erişilmiştir.

EK

Ek-1. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Bu çalışmanın amacı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi örneğinde eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılımlarını incelemeye yöneliktir. Vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlar için kullanılacak ve katılımcının kimlik bilgileri gizli tutulacaktır. Gösterdiğiniz ilgi ve değerli katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Erdoğan ÇATAK

Yüksek Lisans Öğrencisi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Gazi Üniversitesi

I. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyetiniz	
Bölümünüz	
Sınıfınız	
Gittiğiniz dönem (5. Dönem vb.)	
Gittiğiniz ülke	
Gittiğiniz yıl	

II. BÖLÜM

Lütfen aşağıdaki soruları, görüş, düşünce ve deneyimlerinize göre cevaplayınız.

1. Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne katılma nedenleriniz nedir?
 - a. Yurtdışı deneyimi kazanmak
 - b. Mesleki gelişim
 - c. Yabancı dil gelişimi
 - d. Yeni kültürler ve insanlar tanımak
 - e. Diğer nedenler
2. Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne hak kazandıktan sonraki süreçte işlemlerinizde;
 - a. Üniversitenizin desteği hakkında düşünceleriniz nelerdir?
 - b. Karşı üniversitenin desteği hakkında düşünceleriniz nelerdir?
3. Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ne başlamadan önce en çok hangi aşamada zorlandınız? Açıklayınız.
 - a. Vize
 - b. Sağlık sigortası
 - c. Ders seçimi
 - d. Konaklama ayarlanması
 - e. Diğer
4. Program kapsamında verilen hibe miktarı hakkında görüşleriniz nelerdir?
5. Yurtdışında geçirdiğiniz bütün süreci nasıl değerlendirirsiniz?
 - a. Zorlandığınız durumlar nelerdir?
 - b. Memnun kaldığınız durumlar nelerdir?
6. Döndükten sonraki süreçte zorlandığınız aşamalar nelerdir?
 - a. Dersleri saydırma
 - b. Kalan hibe ödemeleri
 - c. Eski düzene alışma
7. Erasmus+ programı kapsamında beklentilerinizin karşılanma durumu nasıldır? Açıklayınız.

8. Erasmus+ Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'ni daha iyi hale getirmek için ne gibi yenilikler/değişiklikler yaptınız?

Ek-2. Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 12.04.2022-E.337461

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu**

Sayı : E-77082166-302.08.01-337461
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

12.04.2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç.Dr.Serkan KOŞAR'ın**, danışmanlığında yürüttüğü **“Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma”** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **05.04.2022** tarih ve **07** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2022 - 480

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

DAĞITIM

Gereği:

Sayın Doç. Dr. Serkan KOŞAR

Bilgi:

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Ek-3. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinden Alınan Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-89377925-302.08.01-347466
Konu : Bilimsel ve Eğitim
Amaçlı(Erdoğan ÇATAK)

25.04.2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 19.04.2022 tarihli ve 80287700-302.08.01- 342961 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında çalışma yapma talebi ile ilgili Fakültemiz Bölüm/Ana Bilim Dalı Başkanlıklarının görüşleri yazımız ekinde gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mahmut SELVİ
Dekan

Ek:Bölüm Ana/Bilim Dalı Başkanlığı Görüşü

Bu belg

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344239

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-44569636-302.08.01-344239
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında Bölümümüz öğrencilerine uygulama yapma talebi eğitim-öğretim programımızı aksatmamak kaydıyla uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Fatma AÇIK
Bölüm Başkanı

Bu b

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344259

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-29554917-302.08.01-344259
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Bölümümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Temel ÇALIK
Bölüm Başkanı

B

G
T
T
e
K

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344756

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölüm Başkanlığı**

Sayı : E-57618914-302.08.01-344756
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Bölümümüz öğretim elemanlarından izin almak kaydıyla Anabilim Dallarımız ve Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Musa SARI
Bölüm Başkanı

B
G
B
T
e
fe
K

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344392

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Özel Eğitim Bölüm Başkanlığı**

Sayı : E-23008136-302.08.01-344392
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Doç. Dr. Banu ALTUNAY
Bölüm Başkanı V.

Bu belge,

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344288

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-82535362-302.08.01-344288
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK
Bölüm Başkanı

Bu belg

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.346747

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-87908266-044-346747
Konu : Anketler

25.04.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı gereğince; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, bilimsel çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüştür. Anabilim Dalı Başkanlıklarının görüşleri ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Türker EROĞLU
Bölüm Başkanı

Bu belge

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344588

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-1

Sayı : E-84355210-302.08.01-344588
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Meliha YILMAZ
Anabilim Dalı Başkanı

Bu belg

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.346645

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı**

Ek-2

Sayı : E-96000795-302.08.01-346615
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

22.04.2022

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı gereğince; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, bilimsel çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Anabilim Dalımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Anabilim Dalı Başkanı

Bu belg

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 22.04.2022-E.346466

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Yabancı Diller Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-20911470-302.08.01-346466
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus + Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Bölümümüzce uygun görülmektedir. Anabilim Dalı yazıları ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Perihan YALÇIN
Bölüm Başkanı

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 22.04.2022-E.346300

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-1

Sayı : E-50956352-302.08.01-346300
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Anabilim Dalımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet Hakkı SUÇİN
Anabilim Dalı Başkanı

98

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344486

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-2

Sayı : E-80139688-302.08.01-344425
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Perihan YALÇIN
Anabilim Dalı Başkanı

-ebys

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.346554

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı**

Ek-3

Sayı : E-12701526-302.08.01-344534
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

Üniversitemiz öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanlığımız tarafından uygun görülmüştür.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Paşa Tevfik CEPHE
Anabilim Dalı Başkanı

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.04.2022-E.347466

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.04.2022-E.344306

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-4

Sayı : E-73952365-302.08.01-344395
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
(Erdoğan ÇATAK)

20.04.2022

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2022 tarihli ve 89377925-302.08.01- 343276 sayılı yazı.

İlgili yazıya istinaden Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Erdoğan ÇATAK'ın, Doç. Dr. Serkan KOŞAR danışmanlığında yürüttüğü "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Erasmus+ Yükseköğretimde Öğrenci Öğrenim Hareketliliğine Katılımına İlişkin Fenomenolojik Bir Araştırma" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Anabilim Dalımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Muhammet KOÇAK
Anabilim Dalı Başkanı

B
C
T
T
e
y
K

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...